Europa-Kommissionen

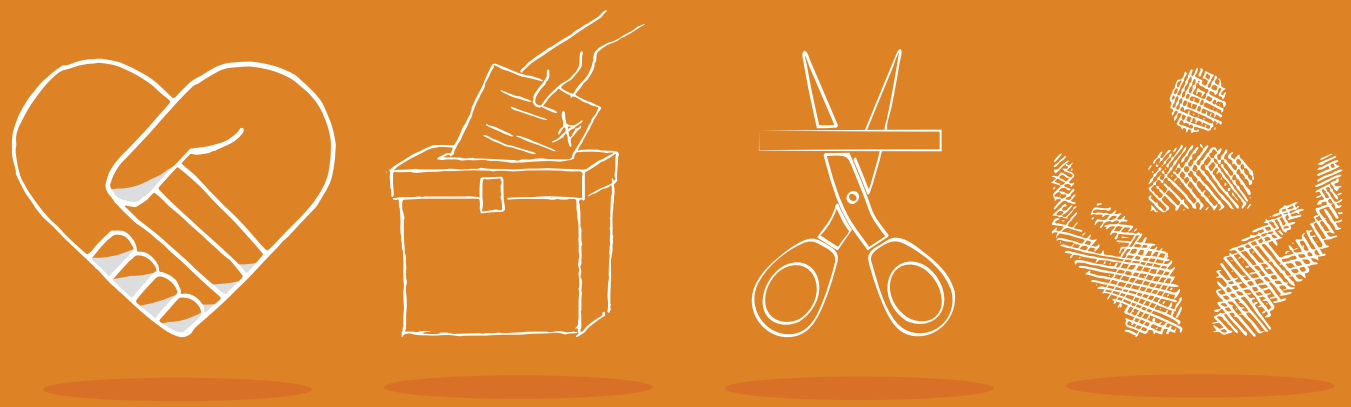

2017-rapport om unionsborgerskab

Styrkelse af borgernes rettigheder i en Union med demokratiske forandringer

Retlige Anliggender og Forbrugere

Europe Direct er en service, der har til formål at hjælpemed at besvare
Deres spørgsmål om Den Europæiske Union.

Frikaldsnummer (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(* Oplysningerne er gratis ligesom de fleste opkald (nogle operatører, telefonbokse eller hoteller kan dog kræve penge for opkaldet).

2017 – pp. 60 – 21 x 21 cm

Print	ISBN 978-92-79-65300-1	doi:10.2838/222187	DS-01-17-052-DA-C
PDF	ISBN 978-92-79-65320-9	doi:10.2838/90371	DS-01-17-052-EN-N

Luxembourg: Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2017

© Den Europæiske Union, 2017
Eftertryk tilladt med kildeangivelse

Printed in Belgium

TRYKT PÅ HVIDT PAPIR BLEGET UDEN BRUG AF FRIT KLOR (ECF)

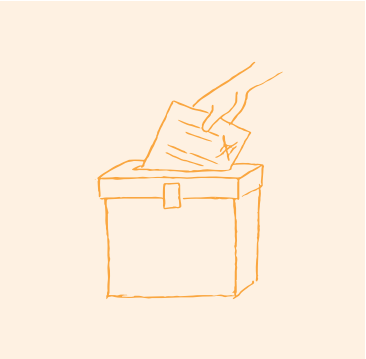

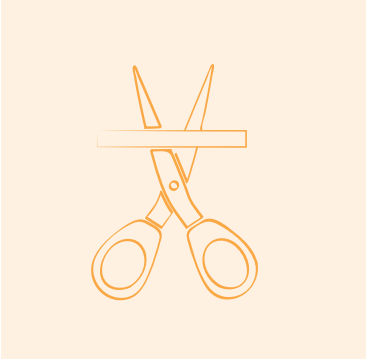

Indhold

1. Indledning **8**

2. Fremme af rettighederne inden for unionsborgerskabet og EU's fælles værdier **11**

2.1. Fremme af borgernes muligheder for at kende deres EU-rettigheder 11

2.2. Styrkelse af fælles europæiske værdier 12

3. Fremme og styrkelse af borgernes deltagelse i EU's demokratiske liv **17**

3.1. Styrkelse af borgernes engagement i EU's demokratiske proces 17

3.2. Forbedring af åbenheden – i retning af en mere demokratisk Union 18

3.3. Grænseoverskridende adgang til politisk information 19

3.4. Forøgelse af mobile unionsborgeres deltagelse i det politiske liv 19

4. Forenkling af hverdagen for unionsborgere **23**

4.1. Bekæmpelse af bureaukrati og information af borgerne 23

4.1.1. Information og bistand til unionsborgere på rejse 24

4.1.2. Begrænsning af bureaukrati vedrørende borgeres offentlige dokumenter 24

4.1.3. Begrænsning af bureaukrati inden for familieret 25

4.2. Forenkling af borgernes muligheder for at rejse, bo og arbejde over hele EU 26

4.2.1. Forbedring af mulighederne for studerende, praktikanter, undervisere og andre arbejdstagere 26

4.2.2. Yderligere forenkling af mulighederne for at leve og rejse i EU 27

5. Styrkelse af sikkerheden og fremme af ligestilling **31**

5.1. Håndtering af sikkerhedstrusler og beskyttelse af borgerne 31

5.1.1. Afhjælpning af sikkerhedstrusler i et område med retfærdighed og grundlæggende rettigheder baseret på gensidig tillid 31

5.1.2. Beskyttelse af unionsborgere i udlandet 32

5.2. Beskyttelse af alle borgere og fremme af ligestilling og ikke-forskelsbehandling 33

5.2.1. Beskyttelse af og støtte til ofre og vidner 33

5.2.2. Fremme af ligestilling og ikke-forskelsbehandling 34

Konklusion **36**

Bilag: Opfølgning på 2013-rapporten om unionsborgerskab: fremskridt med gennemførelsen af 12 foranstaltninger **38**

Forord

Věra Jourová,

kommissær med ansvar for retlige anliggender, forbrugere og ligestilling mellem mænd og kvinder

Vi vil styrke unionsborgerskabet, beskytte borgerne og give dem større indflydelse

Unionsborgerskabet og dets rettigheder er en af EU's vigtigste hjørnestene og noget, EU-borgerne sætter meget højt. Som EU-borger har du ret til at arbejde eller studere i et andet europæisk land og til at deltage i valgene til Europa-Parlamentet. Du kan også få konsulær bistand, når du får problemer under en ferie uden for EU. Som EU-kommissær med ansvar for unionsborgerskabets rettigheder er jeg i daglig kontakt med borgerne, enten når jeg besøger medlemslandene eller indirekte, når de fremsætter andragender eller beder om hjælp.

Ud fra disse erfaringer og efter omfattende høringer og rundspørger om borgernes syn på deres rettigheder forelægger Kommissionen nu sin tredje rapport om unionsborgerskabet, hvori den redegør for sine prioriteter. I rapporten fokuserer vi på, hvad EU kan gøre for borgerne, og vi opstiller en køreplan for, hvordan deres rettigheder kan styrkes i de kommende år.

87 % af europæerne er bevidste om deres status som EU-borgere, hvilket er flere end nogen sinde før. Kendskabet til nogle af EU-borgerskabets rettigheder, f.eks. retten til konsulær beskyttelse, er dog fortsat begrænset. Vi vil gøre borgerne bedre bekendt med deres EU-rettigheder, så de bedre kan gøre brug af dem. Vi vil fremme vores fælles værdier og solidariteten mellem borgerne. Vi vil også fortsat tage konkrete skridt til at forenkle deres dagligdag. Vi vil hjælpe alle, især de unge, med at deltage mere aktivt i det demokratiske liv i EU. Og vi vil satse på tiltag, der styrker borgernes sikkerhed, samtidig med at vi vil fremme lighed og bekæmpe forskelsbehandling.

Det er et fælles ansvar at opnå demokratiske forandringer i EU og sikre borgernes rettigheder i praksis. Vi – Kommissionen, de andre EU-institutioner, medlemslandene, de lokale og regionale myndigheder, civilsamfundet og borgerne selv – er nødt til at arbejde sammen for at gøre det til virkelighed.

Dimitris Avramopoulos,

kommissær for Migration, indre anliggender og medborgerskab

En fortsat indsats for at styrke unionsborgerskabet

Unionsborgerskabet udgør selve kernen i det fælles europæiske projekt. Det giver borgerne en række grundlæggende rettigheder og privilegier og supplerer deres nationale statsborgerskab.

Den tilbagevendende rapport om unionsborgerskabet er udtryk for EU's fortsatte engagement og kontakt med borgerne. Samtidig giver rapporten også mulighed for at gøre status og reflektere over, hvad EU kan gøre for yderligere at styrke unionsborgerskabet. Programmet "Europa for Borgerne" spiller en central rolle i EU's bestræbelser på at sikre borgerne en større indsigt, interesse og deltagelse i EU's politiske beslutningsproces.

Set i lyset af de stadig mere globale udfordringer efterlyser de fleste europæere en fælles EU-indsats for bl.a. at håndtere migrationen og sikkerhedstruslerne og garantere alles sikkerhed. EU-borgerne ønsker især at kunne fortsætte med at rejse, arbejde, lave forretninger og studere overalt i EU på en let og sikker måde.

Som kommissær med ansvar for migration, indre anliggender og medborgerskab stræber jeg sammen med hele Kommissionen mod at opnå konkrete og håndgribelige løsninger, så EU-borgerne fortsat kan leve i et område med varig fred, sikkerhed og velstand, der bygger på fælles værdier og principper, grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder.

1. Indledning

Unionsborgerskabet er en status, der er fælles for alle europæere, og det træder ikke i stedet for, men supplerer de nationale statsborgerskaber og indebærer fælles rettigheder og værdier samt den store mangfoldighed i en Union med forskellige nationaliteter og sprog.

Lissabontraktaten og EU's charter om grundlæggende rettigheder konsoliderede rettighederne, mulighederne og garantierne ved unionsborgerskabet. Disse omfatter frihed til at rejse, arbejde og studere i andre EU-lande, til at deltage i det politiske liv i Europa og til at blive beskyttet mod forskelsbehandling på grundlag af nationalitet.

For at opnå indsigt i situationen for unionsborgerskab rundt om i EU og vurdere dets indvirkning på de europæiske borgeres hverdag og behovet for yderligere foranstaltninger gennemførte Kommissionen i 2015 en målrettet høring[1] og to undersøgelser om unionsborgerskab[2], herunder en om valgret[3]. Der blev ligeledes afholdt begivenheder med centrale interessenter, navnlig med Europa-Parlamentet og Regionsudvalget[4]. Andre tilbagemeldinger kom direkte fra unionsborgere og interessenter[5].

Siden unionsborgerskab første gang blev indskrevet i Maastrichttraktaten for 25 år siden, er der sket betydelige fremskridt for at sikre effektiviteten af unionsborgernes rettigheder i praksis. I dag føler to tredjedele af europæerne, at de er borgere i EU, også blandt de yngre generationer[6].

Der er imidlertid behov for en løbende indsats for at sikre, at alle unionsborgere kender deres rettigheder og kan deltage fuldt ud i den demokratiske proces i Europa. Dette er en politisk prioritering for Kommissionen, som har opfordret til en Union med demokratiske forandringer[7]. Det er også en fælles indsats, hvor medlemsstater, nationale parlamenter og EU-institutionerne arbejder sammen om at styrke de europæiske borgeres tillid til vores fælles projekt, for et stærkere og bedre Europa[8].

I 2013 annoncerede Kommissionen 12 nye initiativer inden for seks nøgleområder for at fjerne de resterende hindringer for, at borgerne kan udnytte deres rettigheder i EU[9]. Den har siden taget konkrete skridt vedrørende alle disse foranstaltninger[10].

Med denne tredje rapport om unionsborgerskab gør Kommissionen status over fremskridtene i henhold til sine politiske prioriteringer for beskæftigelse, vækst, retfærdighed og demokratisk forandring. I rapporten beskrives de væsentligste initiativer, der er taget siden 2014 for at fremme og styrke unionsborgerskabet, og der fremsættes konkrete forslag med henblik på at skabe resultater vedrørende de centrale prioriteringer om fremme, beskyttelse og styrkelse af rettighederne inden for unionsborgerskabet.

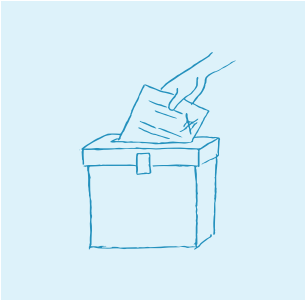

2. Fremme af rettighederne inden for unionsborgerskabet og EU's fælles værdier

Borgerne skal være klar over deres rettigheder for at kunne udnytte dem. Mens nogle rettigheder er velkendte og gennemføres effektivt, findes der fortsat huller og misforståelser. Effektiviteten af de rettigheder, som er knyttet til unionsborgerskabet, afhænger af denne bevidsthed, blandt borgerne, medlemsstaternes regeringer samt lokale og regionale myndigheder.

2.1 Fremme af borgernes muligheder for at kende deres EU-rettigheder

Europæerne er mere end nogensinde bevidste om deres **status som unionsborgere**[11], og flertallet af dem mener nu, at de **kender deres rettigheder som unionsborgere**[12]. De føler sig også **bedre informeret om disse rettigheder**, selvom det ikke nødvendigvis gælder dem alle[13]. F.eks. er bevidstheden om retten til konsulær beskyttelse fortsat lav[14]. Andelen af europæere, som **ønsker at vide** mere om deres rettigheder, stiger fortsat[15]. Desuden er unionsborgerne måske ikke altid klar over, at udnyttelsen af de rettigheder, der udspringer af unionsborgerskabet, også indebærer et vist ansvar[16]. De overser måske betydningen af deres identitetspapirer og rejsedokumenter og vigtigheden af, at de for at minimere risikoen for svig reagerer hurtigt, hvis de mister dem eller får dem stjålet.

Det er med henblik på en effektiv daglig gennemførelse vigtigt yderligere at forbedre forståelsen af EU-rettigheder, herunder retten til fri bevægelighed og de betingelser, der er knyttet hertil.

Kommissionen vil fortsætte sine bestræbelser på at informere borgerne om deres EU rettigheder og om, hvad de skal gøre, hvis disse ikke respekteres[17]. Den vil også fortsat bistå de stadig flere unionsborgere, der søger oplysninger om deres rettigheder, navnlig gennem Dit Europa-portalen[18], som i øjeblikket har mere end 1,4 mio. besøg pr. måned[19]. E-justice-portalen[20], en elektronisk kvikskranke på det retlige område, supplerer dette redskab ved at give borgere, der ønsker adgang til retssystemet – og dommere, advokater og andre fagfolk inden for retsvæsenet – oplysninger om retssystemer og forbedre deres adgang til retsvæsenet. Kommissionen forbedrer ligeledes sit Europa-websted for at hjælpe borgerne med hurtigt og nemt at finde de oplysninger, som de leder efter[21]. Indsatsen for at forbedre tilgængeligheden på Europa-webstedet vil lette handicappedes adgang til disse oplysninger.

I mange tilfælde er det medlemsstaterne, som står bedst rustet til at hjælpe borgerne med at udøve deres EU-rettigheder. De nationale myndigheder eller organer[22], herunder dommere, regionale og lokale myndigheder, spiller en central rolle med at informere borgerne og forbedre deres bevidsthed om deres EU-rettigheder samt med at sikre respekten for disse rettigheder. Medlemsstaterne samarbejder også gennem SOLVIT-netværket, der modtager støtte fra Kommissionen og løser de problemer, som de enkelte borgere oplever, når de ønsker at udøve deres EU-rettigheder[23]. Den kommende SOLVIT-handlingsplan bør forbedre dette netværks kapacitet, synlighed og autoritet som et problemløsningsværktøj for virksomheder og borgere og som et feedbackinstrument. Kommissionen lancerer også et e-læringsværktøj, der skal hjælpe sagsbehandlere, som spiller en central rolle med hensyn til at styrke unionsborgeres ret til fri bevægelighed, navnlig lokale og regionale myndigheder, og til at forstå reglerne for fri bevægelighed og anvende dem korrekt.

Derudover har medlemsstaterne et specifikt ansvar for at huske på, at de, når de tildeler eller fratager statsborgerskab, ligeledes tildeler eller fratager unionsborgerskab og derfor skal respektere princippet om ægte samarbejdsånd og de grænser, som Domstolen har opstillet.

2.2. Styrkelse af fælles europæiske værdier

Vores værdier, herunder frihed, demokrati og retsstaten, er en integreret del af vores europæiske livsstil[24]. Unionsborgerskabet betyder også, at man nyder godt af ligebehandling og deler et system af fælles værdier, som Unionen garanterer, herunder respekt for menneskers værdighed, lighed og menneskerettigheder samt inklusion, tolerance og respekt for mangfoldighed[25].

Unionsborgere forventer, at der gøres mere for at fremme EU's fælles værdier[26]. De foreslog, at dette især kunne ske gennem uddannelse, mobilitet for unge og kulturelle aktiviteter. Dette var også ånden bag vedtagelsen af Pariserklæringen i marts 2015[27].

Fremme af bevidstheden om unionsborgerskab og de værdier, der er knyttet hertil, hos unge europæere, som får stemmeret, og personer, der får statsborgerskab i en medlemsstat, samt i samfundet som helhed kræver en fælles indsats fra alle berørte aktører på alle niveauer – medlemsstaterne, herunder deres lokale og regionale myndigheder[28], EU-institutioner og civilsamfundet.

I sin meddelelse af 14. juni 2016 om støtte til forebyggelse af radikalisering, der fører til voldelig ekstremisme, annoncerede Kommissionen konkrete foranstaltninger. Kommissionen vil navnlig oprette et netværk for at lette direkte kontakt med positive rollemodeller på skoler samt i ungdoms- og idrætsklubber for at tilskynde og inspirere unge til at blive aktive og engagerede medlemmer i det europæiske samfund. Den vil styrke ungdomsarbejdes, ungdomsorganisationers og -netværks evne til at fremme inklusion ved at hjælpe unge med at deltage i, melde sig frivilligt til og være drivkræfter for positive ændringer af samfundet og vil i tæt samarbejde med medlemsstaterne udvikle en værktøjskasse[29] til støtte for unge arbejdstagere og ungdomsorganisationer. Den vil øge brugen af e-Twinning[30], en onlineplatform, der fremmer samarbejde og udveksling mellem lærere og skoler i hele Europa, og udvide den til lande i EU's naboområde.

De europæiske værdier understøttes af Erasmus+-programmet, gennem hvilket fem mio. personer allerede har haft mulighed for at studere, uddanne sig, arbejde som frivillige eller få erhvervserfaring i et andet land, og programmet bidrager således til at fremme aktivt borgerskab og solidaritet. Siden 2015 har man inden for rammerne af Erasmus+ navnlig fokuseret på projekter, der støtter social inklusion og forebygger radikalisering. Der er stillet mere end 400 mio. EUR til rådighed i 2016 gennem programmet for transnationale partnerskaber til udvikling af innovative politiske metoder og praksis på græsrodsniveau, som prioriterer social inklusion, fremme af fælles værdier og interkulturel forståelse, og 13 mio. EUR er øremærket til at bidrage til opskalering af sådanne foranstaltninger.

Volontørophold er en anden metode til gennemførelse af EU's værdier i praksis. Ved at udvikle solidaritet, gensidig forståelse og tolerance bidrager sådanne ophold til at styrke social samhørighed og aktivt borgerskab. Den europæiske volontørtjeneste vil blive styrket, og der vil blive truffet foranstaltninger for at fremme tildelingen af stipendier til volontørophold samt udformning af læseplaner, der kombinerer akademisk indhold med borgerengagement via Erasmus+. Det Europæiske Solidaritetskorps, som er baseret på EU's kerneværdier engagement og solidaritet, vil i sin første fase og inden for sin volontørkomponent[31] bygge videre på EU's eksisterende ungdomsprogrammer og mobilisere etablerede netværk af aktører inden for beskæftigelse, uddannelse og civilsamfundet over hele Europa for at give unge mennesker mulighed for at hjælpe der, hvor behovet er størst. Korpset vil fungere som en samlende faktor blandt unge mennesker, der arbejder på et fælles solidaritetsprojekt og dermed bidrage til at udvikle et stærkere europæisk perspektiv. Unge over hele EU vil kunne deltage i en lang række

solidaritetsaktiviteter ved at støtte en ikkestatslig organisation (NGO), en lokal myndighed eller en privat virksomhed, der arbejder med at håndtere udfordrende situationer over hele EU, såsom genopbygning af samfund efter naturkatastrofer, afhjælpning af samfundsmæssige udfordringer som social udstødelse, fattigdom samt sundhedsmæssige og demografiske udfordringer, eller som arbejder med modtagelse og integration af flygtninge[32].

Programmet for rettigheder, ligestilling og unionsborgerskab[33] yder finansiering til foranstaltninger, der fremmer bevidsthed og viden om de rettigheder, som udspringer af unionsborgerskab og dets underliggende værdier. I 2016 afsatte man 2,5 mio. EUR til fremme af vellykket inklusion af mobile unionsborgere og deres deltagelse i værtslandet[34]. Gennem dette program yder man ligeledes finansiering til græsrodsprojekter til fremme af tolerance og forebyggelse og bekæmpelse af racisme og fremmedhad og støtter initiativer, der skal øge forståelsen mellem samfund, herunder gennem tværreligiøse og tværkulturelle aktiviteter. Europa for borgerne-programmet udgør et unikt forum for inddragelse af borgerne i EU[35]. For at maksimere programmets effekt vil det blive videreudviklet gennem strategisk finansiering af borgerrettede aktiviteter, som har til formål at fremme unionsborgerskab og EU's værdier[36]. Programmet skaber mulighed for diskussion, refleksion og netværkssamarbejde, hvorved man fremmer borgerengagementet. Hvert år samler programmet mere end 1 mio. unionsborgere i en række forskellige projekter fra det lokale til det europæiske niveau, hvorved man fremmer følelsen af at være borger i EU.

Prioriteringer for 2017-19:
Fremme af rettighederne inden for unionsborgerskabet og EU's fælles værdier

Kommissionen vil

1. i 2017 og 2018 gennemføre en **EU-dækkende informations- og bevidstgørelseskampagne om de rettigheder, der er knyttet til unionsborgerskab**, herunder konsulær beskyttelse og stemmeret forud for valget til Europa-Parlamentet i 2019[37].

2. gennemføre foranstaltninger for at styrke den **europæiske volontørtjeneste** og gøre reklame for fordelene samt integrere volontørophold i uddannelserne. Inden 2020 skal de første 100 000 unge europæere være inviteret til at udføre frivilligt arbejde i det **europæiske solidaritetskorps**, hvilket vil give dem mulighed for at udvikle nye færdigheder og få meningsfyldte erfaringer, yde et vigtigt bidrag til samfundet i hele EU, få uvurderlig erfaring og erhverve værdifulde færdigheder ved begyndelsen af deres karriere[38].

3. sikre essensen af unionsborgerskabet og dets iboende værdier og i 2017/2018 udarbejde en rapport om **nationale ordninger for tildeling af unionsborgerskab til investorer** med en beskrivelse af Kommissionens indsats på dette område, gældende national ret og praksis samt vejledning til medlemsstaterne.

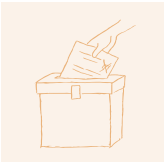

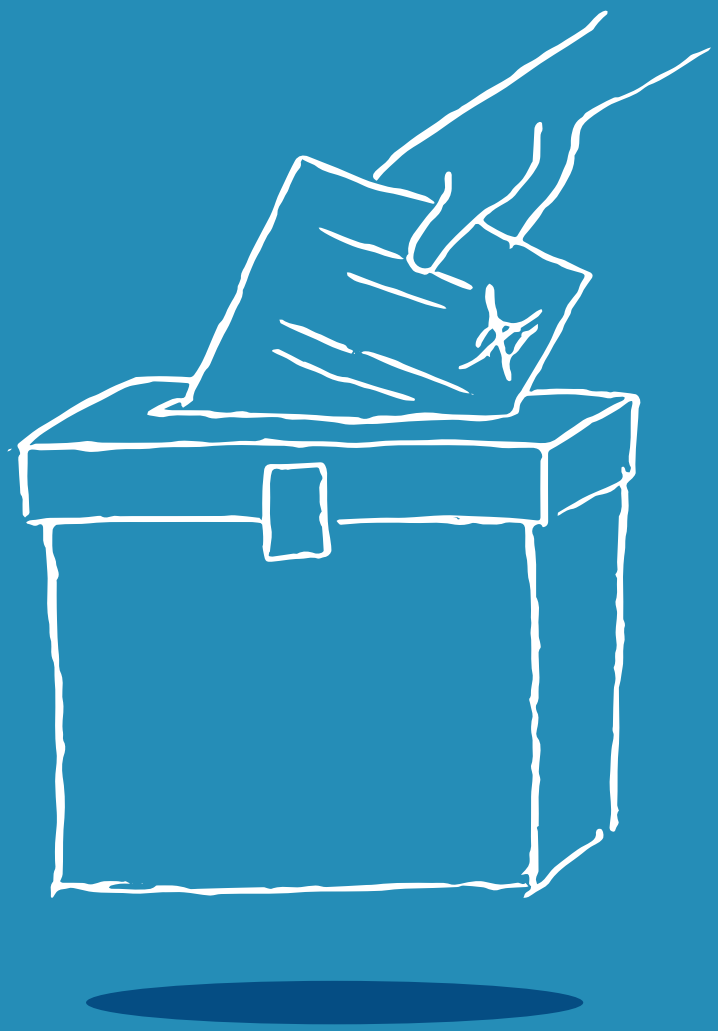

3. Fremme og styrkelse af borgernes deltagelse i EU's demokratiske liv

At være EU-borger betyder også, at man nyder politiske rettigheder. Alle voksne unionsborgere har stemmeret ved valg til Europa-Parlamentet. Mobile unionsborgere har stemmeret i deres opholdsland eller i deres oprindelsesland. Denne ret udnyttes ikke i det omfang, det kunne ske[39].

Unionens funktionsmåde bygger på repræsentativt demokrati. Dette kræver åbenhed og en tilgængelig, ansvarlig politisk kultur, der understøttes af et effektivt valgsystem, samt et velinformeret og engageret vælgerkorps.

3.1. Styrkelse af borgernes engagement i EU's demokratiske proces

At styrke borgeres engagement i EU's demokratiske proces kræver en fælles indsats af medlemsstaterne, herunder deres lokale og regionale myndigheder, EU-institutioner og civilsamfundet.

I sin rapport om valget til Europa-Parlamentet i 2014[40] gjorde Kommissionen opmærksom på, at der med henblik på valget i 2019 er behov for at undersøge årsagerne til den konsekvent lave valgdeltagelse ved valg til Europa-Parlamentet i nogle medlemsstater og for at identificere metoder til at afhjælpe dette. Det er mere sandsynligt, at borgerne engagerer sig, når de ved, hvilke politikker, programmer og politiske partier de stemmer på. Men deltagelse drejer sig ikke kun om at stemme. Det drejer sig også om at spille en aktiv rolle i den politiske debat og i de politiske partiers liv og stille op ved valgene. Det drejer sig om at forholde sig til EU-institutionerne og stille dem til ansvar.

Borgerdialoger og borgernes deltagelse i europæiske partiers valgkamparrangementer og onlinediskussioner forud for valget til Europa-Parlamentet i 2014 viste, at der er efterspørgsel efter mere interaktion med EU-politikere, nationale politikere og lokalpolitikere[41]. De fleste europæere mener også, at valgdeltagelsen ved valg til Europa-Parlamentet ville være højere, hvis vælgerne fik flere oplysninger om EU's indvirkning på deres dagligdag og om valg til Europa-Parlamentet. Kommissionen vil intensivere borgerdialogerne og træffe yderligere foranstaltninger for at forklare sin politik for borgerne, som Kommissionens formand Jean-Claude Juncker understregede i sin tale om Unionens tilstand i 2016.

Det er et fælles ansvar at øge valgdeltagelsen ved valg til Europa-Parlamentet. Medlemsstaterne bør fremme deltagelsen i det demokratiske liv ved at informere borgerne bedre om deres ret til at stemme ved lokale valg og valg til Europa-Parlamentet[43] og ved at fjerne hindringer for deres deltagelse[44]. Desuden vil unionsborgere, navnlig dem, der stemmer i et andet land end det, hvor de er statsborgere, sætte pris på en praksis, der ville gøre det lettere for dem at stemme ved disse valg som ikkestatsborgere (f.eks. personlige breve, onlineregistrering på valglister, elektronisk afstemning)[45]. En sådan praksis vil gavne alle unionsborgere.

Frem mod valget til Europa-Parlamentet i 2019 vil Kommissionen i 2018 afholde en begivenhed på højt niveau om demokratisk deltagelse med særligt fokus på at tilskynde til bedste praksis for at øge deltagelsen af unge samt sårbare og underrepræsenterede grupper.

3.2. Forbedring af åbenheden – i retning af en mere demokratisk Union

Med udgangspunkt i Lissabontraktaten tog Kommissionen skridt til at forbedre åbenheden og demokratiet ved valget til Europa-Parlamentet i 2014, herunder ved at fremme systemet med spidskandidater (Spitzenkandidaten)[46].

Valget til Europa-Parlamentet i 2014 var grundlæggende anderledes end tidligere valg, fordi der blev skabt en tydelig sammenhæng mellem valgresultatet og valget af Kommissionens formand.

I november 2015 fremlagde Europa-Parlamentet et lovgivningsinitiativ om valg til Europa-Parlamentet[47], der sigtede mod en yderligere styrkelse af den demokratiske og tværnationale dimension ved valget til Europa-Parlamentet og den demokratiske legitimitet af EU's beslutningssystem, f.eks. indførelse af princippet om spidskandidater i EU's valglov og en styrkelse af de europæiske politiske partiers synlighed[48]. Reformen af valgloven giver Unionen mulighed for at blive mere demokratisk.

Mulighederne for at stille Kommissionen til demokratisk ansvar forbedres også ved at afskaffe af reglen om, at kommissærerne skal fratræde, inden de stiller op til Europa-Parlamentet. Den

23. november 2016 foreslog Kommissionen Europa-Parlamentet at ajourføre rammeaftalen af 2010 om forholdet mellem Europa-Parlamentet og Europa-Kommissionen i overensstemmelse hermed[49]. Åben dialog med alle interessenter og bevidstgørelse i sidste fase frem mod valget til Europa-Parlamentet vil blive baseret på de nye elementer ved valget, der blev indført i 2014.

Endelig, og ligeledes som reaktion på Europa-Parlamentets anmodning om at undersøge brugen af elektronisk afstemning[50], vil Kommissionen undersøge, hvordan brugen af det digitale samfunds værktøjer kan bidrage til den demokratiske debat og forbedre valgprocessen og den demokratiske deltagelse, også for mobile unionsborgere, unge og underrepræsenterede grupper[51].

3.3. Grænseoverskridende adgang til politisk information

Respondenter, som afgav svar i forbindelse med den offentlige høring om unionsborgerskab i 2015, mente, at manglen på grænseoverskridende adgang til politiske nyheder, navnlig til medieplatforme i andre EU-lande, og mangel på grænseoverskridende dækning af politiske emner udgjorde et problem. Dette gør det vanskeligt for unionsborgere, der bor i udlandet, at følge med i nyheder fra det land, hvor de er statsborgere, og for andre at få et bredere indblik i nyheder og politiske diskussioner.

Frie medier og adgang til en mangfoldighed af meninger i samfundet og i medierne er uundværlige faktorer i et sundt demokrati. På sit andet årlige kollokvium om grundlæggende rettigheder med fokus på mediepluralisme og demokrati samlede Kommissionen centrale interessenter for at drøfte, hvordan man kan fremme den politiske debat om vigtige spørgsmål for de demokratiske samfund gennem et pluralistisk mediemiljø. Resultaterne vil danne grundlag for Kommissionens fremtidige foranstaltninger på dette område[52].

Internettet er hovedkilden til politiske oplysninger for de fleste borgere i dag, navnlig hos de yngre generationer[53]. Europæerne benytter også i stigende grad onlineindholdstjenester, når de bevæger sig fra land til land. Som opfølgning på sin strategi for det digitale indre marked[54] fremlagde Kommissionen et forslag til en forordning, der skulle give borgerne mulighed for at rejse inden for EU og medbringe det digitale indhold, de har købt eller abonnerer på derhjemme[55].

3.4. Forøgelse af mobile unionsborgeres deltagelse i det politiske liv

Selvom unionsborgere har ret til at stille op som kandidater ved lokale valg i en anden medlemsstat, som de bor i, på samme betingelser som statsborgere i det pågældende land, kan visse embeder i kommunale udøvende organer i nogle EU-lande kun besættes med landets egne statsborgere. Borgernes holdning til, hvorvidt dette er hensigtsmæssigt, er ligeligt fordelt, og Kommissionen vil holde øje med dette spørgsmål i sin næste rapport om lokale valg[56].

Borgere erhverver ikke ret til at stemme ved nationale valg eller præsidentvalg, når de flytter til et andet EU-land[57]. Desuden kan borgere i visse EU-lande i øjeblikket få frataget deres ret til at stemme ved nationale valg i deres hjemland (fratagelse af stemmeret), fordi de har boet i et andet EU-land i en periode[58]. Borgerne bør ikke stilles ringere, fordi de benytter deres ret til fri bevægelighed. I 2014 opfordrede Kommissionen[59] de pågældende medlemsstater til at give de af deres statsborgere, der udnytter deres fri bevægelighed, ret til at bevare deres stemmeret ved nationale valg, hvis de fortsat udviser interesse i det politiske liv i deres land. Kommissionen vil fortsat overvåge udviklingen i de relevante medlemsstater og overveje hensigtsmæssige foranstaltninger for at tilskynde dem til at søge afbalancerede løsninger. Den vil også undersøge mulighederne for, at unionsborgere, der ikke er statsborgere i det pågældende land, og som har udøvet deres ret til fri bevægelighed, kan stemme ved nationale valg i det land, hvor de bor.

Prioriteringer for 2017-19:
Fremme og styrkelse af borgernes deltagelse i EU's demokratiske liv

Kommissionen vil:

1. intensivere **borgerdialoger** og tilskynde til offentlige debatter for at forbedre den offentlige forståelse af EU's indvirkning på borgernes hverdag og tilskynde til udveksling af synspunkter med borgerne

2. i 2017 aflægge rapport om gennemførelsen af **EU-lovgivningen om lokale valg** for at sikre, at unionsborgere rent faktisk kan udøve deres stemmeret på lokalt niveau

3. i 2018 **fremme bedste praksis, som hjælper borgerne med at stemme og opstille ved valg til Europa-Parlamentet**, herunder om bevarelse af stemmeretten, når de flytter til en anden medlemsstat, og grænseoverskridende adgang til politiske nyheder for at understøtte valgdeltagelsen og en bred demokratisk deltagelse med henblik på valget til Europa-Parlamentet i 2019[60].

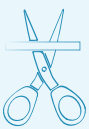

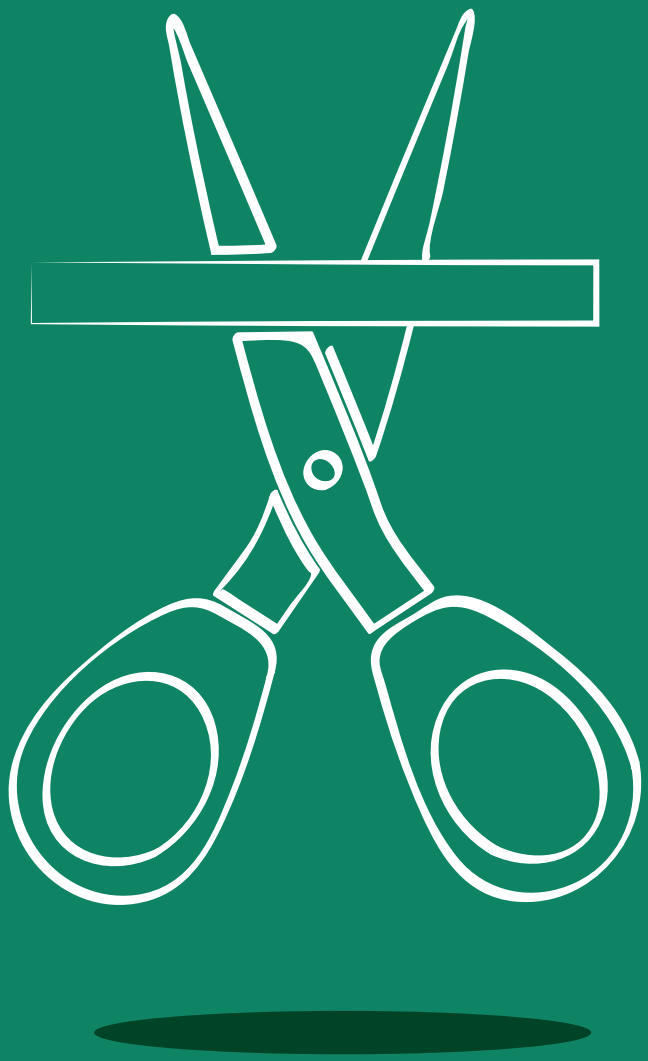

4. Forenkling af hverdagen for unionsborgere

Lige siden den fri bevægelighed første gang blev indskrevet i traktaterne for 60 år siden, er det blevet stadig nemmere at bo, arbejde, studere og rejse i udlandet i Europa[61]. Mere end 15 mio. europæere bor i et andet EU-land[62].

Den fri bevægelighed giver unionsborgere mulighed for at rejse, studere, drive virksomhed, arbejde og bo i andre EU-lande. Undersøgelser viser, at unionsborgere, navnlig de unge, betragter den fri bevægelighed som EU's mest positive resultat[63]. De mener, at den både er til gavn for dem personligt og for deres landes økonomi[64].

Alligevel kan europæere stadig støde på problemer, når de flytter til eller bor i et andet EU-land[65]. Nogle problemer er af juridisk art, andre proceduremæssige og andre igen teknologiske, men ofte kræves der kun forholdsvis få ændringer for at gøre en betydelig forskel.

4.1. Bekæmpelse af bureaukrati og information af borgerne

Respondenterne, som afgav svar på den offentlige høring om unionsborgerskab i 2015, sagde, at de problemer, de havde oplevet, hovedsagelig skyldes langvarige eller uklare administrative procedurer, mangel på tilstrækkelig information og problemer med at få adgang til private tjenester. De meldte også om problemer med kommunikationen mellem offentlige myndigheder og med sundhedssystemet[66]. Der er behov for en yderligere indsats for at forenkle unionsborgernes udøvelse af retten til fri bevægelighed.

4.1.1. Information og bistand til unionsborgere på rejse

Inden de beslutter at flytte til et andet EU-land (eller vende tilbage til deres eget land efter at have boet et andet sted i EU), bruger de fleste europæere internettet til at finde de oplysninger og den bistand, de har behov for til f.eks. at kunne arbejde, studere, rejse, bo eller gå på pension i en anden medlemsstat[67]. I praksis er de oplysninger, der er tilgængelige online, ofte vanskelige at finde, ufuldstændige, vanskelige at forstå, unøjagtige, forældede eller ikke tilgængelige, og de opfylder ikke altid brugernes behov. De fleste europæere siger, at det ville være nemmere at slå sig ned i et andet EU-land og bo der, hvis myndighederne via kvikskranker på nettet stillede oplysninger og rådgivning til rådighed, der var skræddersyet den enkeltes behov, og hvis de administrative formaliteter kunne klares online. Den nye Euresforordning (EU) 2016/589 gør det allerede nemmere at skabe kontakt mellem arbejdssøgende og arbejdsgivere på tværs af grænserne[68]. Et bedre samarbejde mellem de nationale myndigheder ville også forenkle formaliteterne[69].

I strategien for det digitale indre marked forpligtede Kommissionen sig til at indføre et brugervenligt informationssystem for borgere og virksomheder ved at udvide og integrere europæiske og nationale portaler[70]. Strategien for det indre marked støttede også den "fælles digitale portal", der online skal levere "*alt, hvad virksomheder og borgere har brug for*" til at drive grænseoverskridende virksomhed og/eller rejse til, købe fra, arbejde, studere eller tage ophold i et andet land i EU's indre marked. Portalen vil blive baseret på eksisterende portaler, kontaktpunkter[71] samt netværk til bistand og problemløsning med henblik på at udvide, forbedre og skabe bedre forbindelser mellem dem for at give borgere og virksomheder mulighed for at få onlineadgang til omfattende oplysninger af høj kvalitet, effektive bistands- og problemløsningstjenester samt effektive procedurer.

Et forbundet digitalt indre marked omfatter videreudvikling og etablering af fleksible, brugervenlige og brugercentrerede e-forvaltningstjenester til borgere, der ønsker at studere, arbejde, bo og gå på pension eller at etablere og drive virksomhed et sted i EU. Kommissionen undersøger også muligheden for at gennemføre "kun-en-gang"-princippet, så borgere og virksomheder ikke skal indsende de samme oplysninger til offentlige myndigheder mere end én gang[72]. Dette vil medføre en yderligere lempelse af den administrative byrde på borgerne[73].

4.1.2. Begrænsning af bureaukrati vedrørende borgeres offentlige dokumenter

Når man skal giftes eller have et job i et andet EU-land, skal borgerne ofte gennemgå dyre og tidkrævende formaliteter. For at løse dette problem vedtog EU i juli 2016 en forordning[74] for at afskaffe dette bureaukrati og gøre det nemmere for borgerne at rejse til et andet EU-land. Når EU-landene har indført alle de nødvendige foranstaltninger[75], vil borgerne kunne

fremlægge offentlige dokumenter (såsom fødsels-, bryllups- eller dødsattester), der er udstedt i én medlemsstat, i en anden medlemsstat uden at skulle have et stempel (en "apostille") som bevis for dokumenternes ægthed. Ved at benytte flersprogede standardformulerer, som Kommissionen vil færdiggøre sammen med medlemsstaterne i 2017, behøver borgerne desuden ikke altid at skulle fremlægge oversættelser af deres offentlige dokumenter.

4.1.3. Begrænsning af bureaukrati inden for familieret

Efterhånden som antallet af internationale familier i EU stiger[76], vokser risikoen for grænseoverskridende tvister om familiespørgsmål. Problemer på grund af skilsmisse, separation eller dødsfald kan forværres af de ofte komplekse spørgsmål vedrørende familieret, der opstår i forbindelse med formuegoder og forældreansvar. Det kan være endnu mere kompliceret at løse sådanne problemer på tværs af grænserne, og det gør unionsborgernes tilværelse særdeles vanskelig. Der er taget vigtige skridt til at begrænse bureaukrati og skabe juridisk klarhed for internationale familier, der gennemlever en vanskelig periode, og der er vedtaget nye forslag om beskyttelse af børn ved grænseoverskridende familietvister.

Regler om international arv[77] hjælper internationale familier med at fastslå, hvilken domstol der vil være kompetent, og hvilken lovgivning deres arvesag er omfattet af, f.eks. når afdøde boede i et EU-land, som ikke var vedkommendes hjemland, eller havde arvinger eller formuegoder i flere forskellige EU-lande. Borgerne vil få gavn af den "europæiske arveattest", der giver arvinger, legatarer, eksekutorer og bobestyrere mulighed for at dokumentere deres status og udøve deres rettigheder og beføjelser over hele EU. For at afhjælpe de resterende mangler for de internationale par, der skal gennemgå uklare juridiske situationer i tilfælde af skilsmisse eller partnerens død, vil et par forordninger, der blev vedtaget i juni 2016[78], hjælpe internationale par – enten ægtepar eller par i registreret partnerskab – med at forvalte deres formuegoder og dele dem i tilfælde af skilsmisse eller partnerens død[79].

I juni 2016 foreslog Kommissionen nye og forenklede regler for at forbedre funktionen af de gældende regler om forældreansvar såsom forældremyndighed, besøgsrettigheder og forældres bortførelse af børn, som vil gavne mange familier og børn direkte[80]. Når disse nye regler er vedtaget, vil de fremskynde procedurerne og minimere bekymringer og usikkerhed, idet man tager størst muligt hensyn til barnets tarv. Som et led i denne proces vil Kommissionen også fortsat yde støtte til tredjelandes tiltrædelse af Haagerkonventionen om de civilretlige virkninger af internationale barnebortførelser fra 1980 for at beskytte barnet mod de skadelige virkninger, når den ene forælder bortfører det.

4.2. Forenkling af borgernes muligheder for at rejse, bo og arbejde over hele EU

De fleste europæere, der flytter til et andet EU-land, gør det, fordi de ønsker at studere eller arbejde der[81]. Stadig flere unge i Europa er åbne over for at forbedre deres færdigheder og kompetencer ved at studere, uddanne sig eller tage på volontørophold i et andet EU-land, enten under deres studier eller i starten af deres erhvervskarrierer. De fleste europæere mener, at erfaringer fra grænseoverskridende almen og faglig uddannelse og volontørophold kan forbedre deres potentiale og karriereudsigter[82].

4.2.1. Forbedring af mulighederne for studerende, praktikanter, undervisere og andre arbejdstagere

Det arbejde, som blev udført i 2016 for at gennemføre den nye dagsorden for færdigheder for Europa sammen med medlemsstaterne, vil fremme udviklingen og matchningen af færdigheder og støtte en bedre anerkendelse af kvalifikationer. Dette vil bidrage til at fjerne hindringer for arbejdstagere, studerende og lærlinge i EU. Offentlige høringer har vist, at europæerne mener, at en platform med grænseoverskridende praktikophold eller tilbud til lærlinge og praktikanter ville være en yderligere hjælp for personer, som leder efter muligheder ud over (eller forud for) deres beskæftigelse. Læreres mobilitet på tværs af grænserne kan gavne såvel studerende som undervisere, som kan dele god praksis med deres kolleger. En anden måde at gavne studerende på er at give dem mulighed for at deltage i seminarer, hvortil der er indbudt medarbejdere fra virksomheder fra andre lande[83].

"School Education Gateway" er en onlineplatform, der har til formål at knytte lærere og andet undervisningspersonale sammen på tværs af grænserne og give dem mulighed for at dele og lære om forskellige former for politikker og praksis og udvikle sig som faggruppe. "Teacher Academy" hjælper underviserne ved at tilbyde skræddersyede onlinekurser, der omfatter vigtigt indhold vedrørende udvikling af pædagogiske metoder over hele Europa. Portalen "Open Education Europe" supplerer dette ved at koncentrere sit indhold og diskussionerne om potentialet ved digitale teknologier og materialer for at forbedre undervisning og læring. Formålet er at skabe plads til at diskutere, lære, dele, stille spørgsmål og lade sig inspirere.

Faglige kvalifikationer er et andet område, hvor en modernisering af reglerne vil øge mulighederne for unionsborgerne[84]. Mindst 21 % af arbejdsstyrken i EU (50 mio. personer) arbejder inden for et lovreguleret erhverv[85]. Mere end 20 000 personer med en faglig kvalifikation fra en EU-medlemsstat har fået deres faglige kvalifikationer anerkendt i et andet EU-land i 2014. Desuden har fagfolk fra fem erhverv[86] siden januar 2016 kunnet udøve deres erhverv mere frit i andre EU-lande takket være den første EU-dækkende elektroniske procedure for anerkendelse af erhvervskvalifikationer (det europæiske erhvervspas). Passet forenkler procedurerne med anerkendelse af faglige kvalifikationer i andre EU-lande.

4.2.2. Yderligere forenkling af mulighederne for at leve og rejse i EU

Når borgere, der har arbejdet i flere EU-lande, går på pension og ønsker at kende deres pensionsrettigheder, eller når arbejdstagere modtager løn og goder i andre EU-lande, kan dette involvere forskellige offentlige myndigheder i samme land og på tværs af grænserne, hvilket kræver koordinering med henblik på at fastslå, hvilke regler der gælder for den pågældende. For at lette koordineringen og forebygge svig samarbejder Kommissionen allerede med medlemsstaterne om at give mulighed for fuldstændig elektronisk udveksling mellem **socialsikringsmyndigheder** på tværs af grænserne[87].

Bankkonti er uundværlige for alle borgere, eftersom de giver dem mulighed for at modtage deres løn, pensioner og ydelser og for at betale regninger. Men nogle borgere, f.eks. studerende eller korttidsansatte arbejdstagere, har problemer med at åbne en bankkonto i et andet EU-land. Siden den 18. september 2016 har alle unionsborgere haft ret til at åbne en **grundlæggende bankkonto**[88], selvom de ikke bor i det EU-land, hvor banken ligger, og uanset deres økonomiske situation[89]. Trods betydelige fremskridt i de senere år er der behov for en yderligere indsats, før økonomiske tjenester som forsikring, husleje og lån, som også spiller en vigtig rolle i mange unionsborgeres hverdag, kan købes og sælges problemfrit på tværs af EU-grænserne[90]. Der vil blive foreslået en handlingsplan, der skal give borgerne mulighed for at nyde godt af bedre produkter og flere valgmuligheder, uanset deres alder, færdigheder og opholdsland.

EU-retten hjælper borgerne med at få lægebehandling i andre EU-lande og få udgifterne dækket. For patienter betyder EU-retten et større udvalg af sundhedsydelser, mere information og lettere anerkendelse af recepter hen over grænserne. Borgernes bevidsthed om deres ret til at vælge **sundhedsydelser** i et andet EU-land er fortsat begrænset[91]. Under to ud af 10 borgere føler sig velinformerede om deres rettigheder på dette område[92], så Kommissionen arbejder tæt sammen med medlemsstaterne og deres nationale kontaktpunkter om at øge bevidstheden om borgernes ret til grænseoverskridende sundhedsydelser.

Europæerne foretog 214 mio. grænseoverskridende rejser til andre EU-lande i 2014. Mange unionsborgere **rejser** for at arbejde eller pendler mellem EU-lande. Information om multimodale rejser over hele EU vil hjælpe unionsborgerne med at planlægge sådanne ture og rejser. I dag er det kompliceret og tidkrævende at foretage en multimodal rejse gennem Europa, navnlig når man sammenligner det med at tage bilen. Planlægningen af en dør-til-dør-rejse kræver en kombination af flere forskellige rejseinformationstjenester, og de rejsende er ikke altid i stand til at håndtere forstyrrelser effektivt, når de opstår. Oplysninger om multimodale rejser burde ideelt set give de rejsende en lang række rejsemuligheder og f.eks. give dem mulighed for at vælge den hurtigste og billigste, den mest miljøvenlige eller den mest tilgængelige rute for personer med nedsat mobilitet og for at få erstatning i tilfælde af forsinkelser.

Borgerne i EU er beskyttet af et helt sæt **passagerrettigheder**, uanset om de rejser med fly, tog, skib, bus eller rutebil, men for personer med nedsat mobilitet og/eller handicap er det ofte vanskeligere at rejse. De fleste europæere mener, at EU bør hjælpe med at sikre eller understøtte tilgængeligheden af transportinfrastrukturer som lufthavne, banegårde eller busterminaler, og at der f.eks. bør findes oplysninger om tilgængelighed på selskabernes websteder. En evaluering af den gældende EU-ret om togpassagerers rettigheder foretaget af Kommissionen[93] viste, at specifikke områder bør forbedres, og at der fortsat er bekymring over både bestemmelserne i lovgivningen og dens anvendelse. Derfor overvejer Kommissionen mulighederne for at forbedre den.

Prioriteringer for 2017-19:
At gøre det enklere for borgerne at rejse, bo og arbejde over hele EU

Kommissionen vil:

1. fremlægge et forslag om oprettelse af en "**fælles digital portal**" for at giver borgerne nem onlineadgang til information, hjælpe- og problemløsningstjenester og mulighed for at gennemføre administrative procedurer online i grænseoverskridende situationer ved at sammenkæde relevant indhold og relevante tjenester på EU-niveau og nationalt plan på en fleksibel, brugervenlig og brugercentreret måde, og derudover begrænse bureaukratiet hos de nationale myndigheder ved at kræve, at borgerne kun skal afgive deres oplysninger én gang.
2. yderligere lette og fremme **multimodale rejser over hele EU** for at gøre unionsborgernes mobilitet mere effektiv og brugervenlig ved at specificere EU-dækkende multimodale rejseinformationstjenester og forbedringer af interoperabiliteten og kompatibiliteten af systemer og tjenester.

5. Styrkelse af sikkerheden og fremme af ligestilling

5.1. Håndtering af sikkerhedstrusler og beskyttelse af borgerne

Europa står over for komplekse og ofte grænseoverskridende sikkerhedstrusler, og langt størstedelen af europæerne mener, at der er behov for flere fælles EU-foranstaltninger for at afhjælpe dem[94].

Fri bevægelighed inden for EU, som unionsborgerne værdsætter, kræver også foranstaltninger til sikring af de ydre grænser samt til bekæmpelse og forebyggelse af kriminalitet. Desuden har Schengenområdet gjort det muligt at krydse de indre grænser uden personkontrol, hvilket har muliggjort en nemmere og hyppigere interaktion mellem unionsborgerne. Men udfordringen ved at opretholde sikkerheden i et åbent Europa er virkelig blevet sat på en alvorlig prøve i de senere år.

5.1.1. Afhjælpning af sikkerhedstrusler i et område med retfærdighed og grundlæggende rettigheder baseret på gensidig tillid

Gennemførelsen af den europæiske dagsorden om sikkerhed[95], indførelsen af en effektiv og egentlig EU-sikkerhedsunion[96] og den forstærkede beskyttelse af EU's ydre grænser kan levere et tilstrækkeligt, realistisk og konkret svar på borgernes bekymringer over sikkerheden med fuld respekt for de europæiske værdier samt grundlæggende rettigheder og friheder.

Europa-Kommissionen har allerede indført og vil foreslå yderligere initiativer for at støtte ajourføringen, moderniseringen og interoperabiliteten af Europas sikkerhedsmæssige ramme (**det europæiske informationssystem vedrørende strafferegistre (ECRIS)**[97], **det europæiske system for rejseinformation og -tilladelser (ETIAS)**[98], våbensmugling, ajourføringer af Schengeninformationssystemet (SIS), passageroplysninger (PNR)). Det helt centrale i disse

initiativer er borgernes sikkerhed ved at forbedre tilliden mellem relevante aktører i EU, intensivere det operationelle, grænseoverskridende samarbejde mellem nationale retshåndhævende myndigheder, og ved at åbne mulighed for en bedre og mere intelligent udveksling og brug af oplysninger og efterretninger på alle niveauer for at afværge terrortruslen.

I december 2016 vedtog Kommissionen en **handlingsplan for dokumentsikkerhed**[99], der indeholder specifikke foranstaltninger til forbedring af sikkerheden ved rejsedokumenter. En af foranstaltningerne vedrører svig og forfalskning af **nationale identitetskort** udstedt af medlemsstaterne og **opholdsdokumenter** for EU-statsborgere, der opholder sig i en anden medlemsstat og disses familiemedlemmer. Unionsborgere og deres familiemedlemmer, der bor eller rejser i EU, kan faktisk støde på problemer i forbindelse med brugen af disse dokumenter[100]. I øjeblikket er der store forskelle på disse kort og dokumenter med betydelige variationer i sikkerhedsniveauet, hvilket medfører praktiske problemer for borgerne. Identitetskort og opholdsdokumenter, der er mere sikre og lettere at genkende, vil gøre det lettere for borgerne at udøve deres rettigheder som unionsborgere. Offentlige myndigheder, herunder grænsemyndigheder, og virksomheder (såsom butikker, banker, forsyningsvirksomheder osv.) vil lettere kunne godtage sådanne dokumenter. Samtidig begrænses risikoen for svig og forfalskninger. I lyset af dette er Kommissionen nu i færd med at vurdere forskellige politiske muligheder, herunder en mulig harmonisering af sikkerhedsfunktioner, for at bidrage til at rette op på de praktiske problemer, som borgerne støder på, og dermed lette deres fri bevægelighed[101].

5.1.2. Beskyttelse af unionsborgere i udlandet

Kriser og individuelle nødsituationer i udlandet kan udgøre en særlig risiko og medføre problemer for borgere, der befinder sig uden for deres hjemlige myndigheders umiddelbare rækkevidde. EU-retten til konsulær beskyttelse er en uvurderlig supplerende garanti for unionsborgere, der får behov for bistand i et land uden for EU, hvor deres hjemland ikke er repræsenteret. Efter et forslag fra Kommissionen fra 2011 vedtoges et direktiv den 20. april 2015[103] for at præcisere, hvornår og hvordan unionsborgere kan få hjælp, og hvordan EU-landene skal koordinere og samarbejde indbyrdes og med Unionen for at sikre effektiv beskyttelse af ikkerepræsenterede unionsborgere. Medlemsstaterne skal gennemføre disse regler inden maj 2018. Kommissionen støtter medlemsstaterne i deres bestræbelser på at sikre en korrekt og rettidig omsætning af direktivet. Sideløbende fortsætter den med at medtage og forhandle om samtykkebestemmelser i bilaterale aftaler med en række tredjelande for at sikre, at de accepterer, at repræsenterede EU-lande yder bistand til ikkerepræsenterede statsborgere fra andre EU-lande.

Konsulær beskyttelse omfatter bistand, hvis man anholdes eller tilbageholdes, eller ved alvorlige ulykker eller sygdom. Men det, som unionsborgere oftest skal have hjælp til, når de befinder sig

uden for EU, er, når deres pas er blevet stjålet, mistet, ødelagt eller midlertidigt er utilgængeligt. I disse tilfælde har de brug for et nødrejsedokument, så de kan rejse hjem[104]. De gældende regler på EU-niveau, hvorved man indførte et fælles format for sådanne nødrejsedokumenter, stammer fra 1996[105] og skal ajourføres[106]. Nogle medlemsstater benytter ikke det fælles format på grund af bekymring for sikkerheden. Kommissionen vil undersøge mulighederne for at modernisere **reglerne om nødrejsedokumenter for ikkerepræsenterede unionsborgere**, herunder sikkerhedsfunktionerne ved EU's fælles format, ETD, for at garantere, at borgerne kan udøve deres ret til konsulær beskyttelse effektivt.

Unionsborgere og deres familiemedlemmer, der er tredjelandsstatsborgere, kan også befinde sig i situationer, hvor de er ikkerepræsenterede og har behov for bistand fra myndighederne i et andet EU-land, når de rejser inden for EU. Disse omstændigheder er i øjeblikket ikke dækket af direktivet, og Kommissionen vil derfor vurdere situationen for **ikkerepræsenterede unionsborgere i nød inden for EU** og beslutte, hvorvidt der er behov for foranstaltninger for at sikre deres beskyttelse[107].

5.2. Beskyttelse af alle borgere og fremme af ligestilling og ikke-forskelsbehandling

5.2.1. Beskyttelse af og støtte til ofre og vidner

Hvert år bliver millioner af mennesker i EU ofre for kriminalitet. Der findes EU-lovgivning, der skal sikre, at alle ofre for al kriminalitet har grundlæggende rettigheder, uanset hvor i EU forbrydelsen eller de strafferetlige procedurer finder sted. EU-borgernes **adgang til retssystemet er også forbedret**, idet Parlamentet og Rådet har vedtaget lovgivning om uskyldsformodning og om retssikkerhedsgarantier for børn og om retshjælp i straffesager. Kommissionen vil fortsat overvåge situationen for at sikre, at EU-reglerne, navnlig direktivet om offerrettigheder fra 2012[108] og direktivet om bekæmpelse af menneskesmugling fra 2011[109] gennemføres korrekt, så ofrene i praksis kan have tillid til, at deres rettigheder varetages.

Særligt med hensyn til vold mod kvinder mener næsten alle europæere (96 %), at vold i hjemmet mod kvinder er uacceptabelt[110], men stadig er udbredt. Kommissionen lancerer et år med fokuserede foranstaltninger som opfølgning på sit engagement i at bekæmpe alle former for vold mod kvinder og piger samt begrænse ulighed mellem kønnene[111]. Den ønsker at sammenkæde alle bestræbelser i hele EU og engagere alle interessenter – medlemsstater, relevante fagfolk og NGO'er – om i fællesskab at bekæmpe vold mod kvinder. Kommissionen arbejder også på EU's tiltrædelse til Europarådets konvention til forebyggelse og bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet ("Istanbulkonventionen").

5.2.2. Fremme af ligestilling og ikke-forskelsbehandling

Trods bestræbelserne på at afskaffe forskelsbehandling er der siden 2012 sket en klar stigning i antallet af europæere, der siger, at de har oplevet en eller anden form for forskelsbehandling eller chikane[112]. For at afhjælpe manglerne ved beskyttelsen mod forskelsbehandling, herunder på grund af alder, religion eller tro, handicap eller seksuel orientering, og for at sikre ensartede spilleregler på ligestillingsområdet i hele Unionen er det vigtigt at afslutte forhandlingerne om forslaget til et horisontalt direktiv om bekæmpelse af forskelsbehandling[113].

Takket været arbejde på alle niveauer har EU's politikker om **ligestilling mellem kønnene** bidraget til at ændre tilværelsen for mange europæiske borgere til det bedre[114]. Alligevel kan der fortsat ske forbedringer på visse områder, såsom løn. Det strategiske engagement i ligestilling mellem kønnene 2016-2019, som blev vedtaget i december 2015, indeholder et samlet overblik over indsatsen for at øge ligestillingen mellem kvinder og mænd[115]. Hvert år sørger Kommissionen også for, at behovet for at afhjælpe forskelsbehandling mellem kønnene synliggøres i det europæiske semester[116]. EU-fondene spiller ligeledes en central rolle. Mellem 2014 og 2020 skønnes det, at omkring 5,85 mia. EUR vil blive brugt på foranstaltninger til fremme af ligestilling mellem kønnene.

I sit arbejdsprogram for 2017[117] forpligtede Kommissionen sig til at fremsætte et forslag til en søjle med sociale rettigheder og til at fremlægge tilhørende initiativer, f.eks. for at løse udfordringer vedrørende balancen mellem arbejde og familieliv, som arbejdende familier står over for[118].

Fremme af **ligestilling og ikke-forskelsbehandling af lesbiske, bøsser, biseksuelle, transseksuelle og/eller intersexpersoner (LGBTI)** er et andet område, hvor Kommissionen har forpligtet sig til at indføre foranstaltninger[119]. Med henblik på at fremme ligestilling for LGBTI i Europa har den fremlagt en liste over foranstaltninger, der skal gennemføres i 2016-2019 på tværs af alle politikområder, der er relevante for LGBTI-personer: ikke-forskelsbehandling, uddannelse, beskæftigelse, sundhed, asyl, hadefuld tale/hadforbrydelser, udvidelse og udenrigspolitik.

Kommissionen er også i færd med at forny sin opfordring til, at man engagerer sig i at forbedre den økonomiske og sociale **integration af romaer** i EU. Inden for rammerne af Europa 2020-dialogen[120] understreger Europa-Kommissionen, at der er behov for en yderligere indsats for at opnå inklusion af romaer, og at de europæiske institutioner og de enkelte medlemsstater har et fælles ansvar for at opnå dette[121].

Begrænset eller slet ingen adgang til varer og tjenester for handicappede og ældre betragtes også som en form for forskelsbehandling af de fleste europæere[122]. I en verden, der bliver stadig mere digital dag for dag[123], er fremme af **opkoblingen** for alle unionsborgere en nøgleprioritering for Kommissionen inden for den digitale 2020-dagsorden og strategien for det digitale indre marked. Det er vigtigt, at onlinetjenester for borgerne som standard ledsages af sikkerhedsnet for unionsborgere i sårbare situationer[124].

Prioriteringer for 2017-19:
Styrkelse af sikkerheden og fremme af ligestilling

Kommissionen vil:

1. i første kvartal af 2017 færdiggøre undersøgelsen af EU's politiske mulighederforatforbedresikkerheden ved unionsborgernes **identitetskort og opholdsdokumenter** for unionsborgere, der er bosiddende i en anden medlemsstat og for familiemedlemmer til disse, der er tredjelandsstatsborgere . Kommissionen vil vurdere de næste skridt og muligheder samt deres indvirkning med henblik på et muligt lovgivningsinitiativ ved udgangen af 2017

2. i 2017 vurdere, hvordan man kan modernisere reglerne om **nødrejsedokumenter for ikkerepræsenterede unionsborgere**, herunder sikkerhedsfunktionerne i EU's fælles format, for at garantere, at borgerne kan udøve deres ret til konsulær beskyttelse effektivt

3. i 2017 gennemføre en **kampagne om vold mod kvinder** og aktivt støtte EU's tiltrædelse af **Istanbulkonventionen** sideløbende med medlemsstaterne samt fremsætte forslag til afhjælpning af udfordringer vedrørende **balancen mellem arbejde og familieliv** for arbejdende familier

4. træffe foranstaltninger for at forbedre samfundets accept af **LGBTI-personer** over hele EU ved at gennemføre lister med foranstaltninger til fremme af ligestilling for LGBTI-personer og aktivt støtte afslutningen af forhandlingerne om forslaget til et horisontalt **direktiv til bekæmpelse af forskelsbehandling**[126].

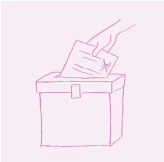

Konklusion

Kommissionen har ved udarbejdelsen af denne rapport trukket på de europæiske borgeres erfaringer og synspunkter, således som disse er kommet til udtryk i de vidtgående høringer, der har bidraget til at forme rapporten, og har lyttet til borgernes behov og de problemer, de står over for i deres dagligliv, når de udøver deres rettigheder som unionsborgere. Kommissionen har udformet sine prioriteringer for 2017-2019 på grundlag heraf med henblik på at skabe yderligere garantier for, at borgerne kan udnytte deres EU-rettigheder og de praktiske fordele, som EU giver, fuldt ud.

Samfundsbevidsthed og unionsborgernes demokratiske deltagelse er vigtig, navnlig forud for det næste valg til Europa-Parlamentet. Kommissionen mener, at der bør tages yderligere skridt for at uddybe det demokratiske liv i Unionen.

Kommissionens arbejde vedrørende unionsborgerskab vil fortsat være fokuseret på de nøgleområder, der har den mest direkte indvirkning på de europæiske borgeres velvære:

- sikre dem beføjelser gennem information, rådgivning og demokratisk deltagelse
- beskytte dem, sikre ligebehandling af dem i EU og tilbyde dem direkte støtte og
- forenkle deres dagligliv ved at give dem nem onlineadgang til information, bistand, problemløsningstjenester og onlineprocedurer, bekæmpe bureaukrati, beskytte dem som forbrugere, arbejdstagere og studerende samt fjerne andre hindringer for, at de kan udnytte deres rettigheder.

At forme og udfærdige denne dagsorden er ikke kun en opgave for Kommissionen, men kræver en kollektiv indsats af Unionen som helhed.

Kommissionen er fuldt engageret i at gøre unionsborgerskabet til konkret virkelighed, og den vil samarbejde med de øvrige EU-institutioner, medlemsstaterne, lokale og regionale myndigheder, det civile samfund og, vigtigst af alt, borgerne selv for at sikre dette.

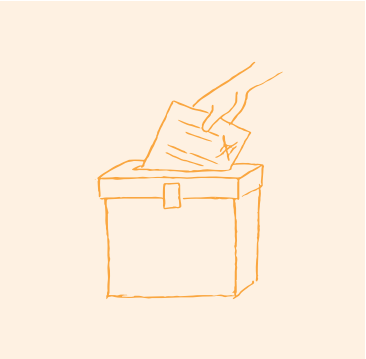

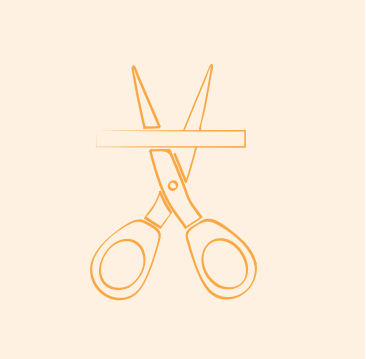

Bilag

Opfølgning på 2013-rapporten om unionsborgerskab: fremskridt med gennemførelsen af 12 foranstaltninger

I sin rapport om unionsborgerskab fra 2013 opstillede Kommissionen 12 foranstaltninger, som har til formål at lette unionsborgernes dagligliv og fjerne yderligere barrierer, der forhindrer dem i at udnytte deres EU-rettigheder.

I dette bilag præsenteres de vigtigste foranstaltninger, som Kommissionen har truffet for at opfylde sine løfter fra 2013.

Foranstaltning 1

Revidere forordningen om koordinering af de sociale sikringsordninger for at gøre det lettere for borgerne at søge job i et andet EU-land

EU's regler for koordinering af sociale sikringsordninger beskytter borgernes ret til social sikring, når de flytter til en anden medlemsstat. Reglerne sikrer f.eks., at en person kun kan være forsikret i et land ad gangen, at vedkommendes forsikringsperioder kan lægges sammen med forsikringsperioder, der er optjent i et andet land, og at ydelser kan udbetales i et andet EU-land.

Efter at have indhentet synspunkter fra offentligheden ved to høringer (december 2012 til marts 2013 og fra juli til oktober 2015) foreslog Kommissionen den 13. december 2016 en revision af forordningerne om koordinering af de sociale sikringsordninger[127] for at sikre, at disse regler fortsat er hensigtsmæssige, klare og rimelige og bidrager til at skabe et dybere, mere velfungerende og mere retfærdigt europæisk arbejdsmarked. Revisionen vil give medlemsstaterne bedre muligheder for at forebygge og bekæmpe svig eller misbrug, samtidig med at man sikrer, at arbejdstagernes fri bevægelighed ikke hæmmes. Dermed vil dette initiativ lette borgernes udøvelse af retten til fri bevægelighed ved at sikre, at koordineringen af sociale sikringsordninger fungerer effektivt.

I kraft af revisionen ajourføres reglerne for koordinering af arbejdsløshedsunderstøttelse, langtidspleje, økonomisk inaktive borgeres adgang til sociale ydelser og udstationering af arbejdstagere. Ifølge forslaget kan de arbejdssøgende tage deres arbejdsløshedsunderstøttelse med sig til en anden medlemsstat i mindst 6 måneder i stedet for de nuværende 3 måneder. Det vil give dem en bedre chance for at finde arbejde og medvirke til at afhjælpe problemet med den generelle arbejdsløshed og misforholdet mellem efterspurgte og udbudte færdigheder på EU-plan. Denne nye regel vil sammen med en forstærket samarbejdsmekanisme støtte arbejdssøgende, når de søger arbejde, og dermed øge sandsynligheden for, at de igen kommer ind på arbejdsmarkedet.

Foranstaltning 2

Hjælpe unge unionsborgere med at udvikle deres kvalifikationer og komme ind på arbejdsmarkedet ved at udvikle en kvalitetsramme for praktikophold

I marts 2014 vedtog Rådet på forslag fra Kommissionen en kvalitetsramme for praktikophold[128] for at give praktikanter mulighed for at få erhvervserfaring af høj kvalitet under sikre og retfærdige forhold og øge deres muligheder for at finde et job af god kvalitet. Kommissionen rådførte sig med en lang række interessenter, herunder mindre virksomheder, for at sikre, at rammen hverken er for præskriptiv eller udgør for stor en byrde. Rammen øger gennemsigtigheden med hensyn til praktikanters forhold, f.eks. ved at kræve, at praktikopholdene er baseret på en skriftlig praktikaftale. Kommissionen overvåger gennemførelsen af rammen i alle medlemsstaterne.

For at hjælpe unge unionsborgere med at udvikle færdigheder og komme ind på arbejdsmarkedet oprettede Kommissionen webstedet "Dit første Euresjob". I den indledende fase er det meningen, at "Dit første Euresjob" skal forbedre den grænseoverskridende mobilitet for 5 000 unge[129]. Webstedet vil hjælpe unge mellem 18 og 35 år fra Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde i deres søgen efter et job eller en praktikplads i et andet land. Arbejdsgiverne kan også finde velegnede ansøgere i et andet EU-land til ledige stillinger, som de har svært ved at få besat.

Foranstaltning 3

Arbejde med løsninger, der kan fjerne hindringerne for unionsborgere og deres familiemedlemmer, som opholder sig i et andet EU-land end deres eget, med hensyn til identitets- og opholdsattester udstedt af medlemsstater

Ved slutningen af 2015 indledte Kommissionen en omfattende undersøgelse af identitetskort og opholdsdokumenter, som medlemsstaterne udsteder til deres statsborgere, til mobile unionsborgere og til deres familiemedlemmer, der opholder sig på deres område[130].

Den 8. december 2016 vedtog Kommissionen en handlingsplan om dokumentsikkerhed, der indeholdt specifikke foranstaltninger til forbedring af sikkerheden ved rejsedokumenter, herunder for nationale identitetsattester udstedt af medlemsstaterne og for opholdsattester for EU-statsborgere, der opholder sig i en anden medlemsstat, og deres familiemedlemmer[131].

Foranstaltning 4

Fremme bedste praksis i grænseoverskridende situationer og sikring af korrekt anvendelse af EU-lovgivningen med henblik på at gøre det lettere for europæiske borgere, der flytter eller har aktiviteter på tværs af grænserne, at håndtere forskellige skatteregler

Med henblik på at identificere, hvilke skattemæssige problemer, som unionsborgere måtte stå over for, når de flytter eller udfører transaktioner på tværs af grænserne, iværksatte Kommissionen undersøgelser for at gennemgå medlemsstaternes nuværende grænseoverskridende administrative praksis[132] og for at undersøge, hvorvidt og i hvilken udstrækning skatteydere, der opererer på tværs af grænserne, har større omkostninger til at overholde reglerne end skatteydere, der opererer inden for en enkelt medlemsstat[133]. Desuden nedsatte Kommissionen en ekspertgruppe for den private sektor for at undersøge problemer med grænseoverskridende personbeskatning og arveafgifter og identificere mulige løsninger. Gruppen offentliggjorde sine resultater i to rapporter[134]. Den fremhævede dobbeltbeskatning, komplekse administrative ordninger i sager med to eller flere skattemyndigheder, problemer med at indhente tilstrækkelige oplysninger fra de forskellige involverede skattemyndigheder samt forskelsbehandling som hovedproblemer i grænseoverskridende situationer. Kommissionen kan og vil fortsat anlægge overtrædelsessager for at afhjælpe problemer med forskelsbehandling på skatteområdet. Den vil fremme pragmatiske metoder til løsning af disse problemer, herunder ved at opfordre til brug af de eksisterende problemløsningsværktøjer på det indre marked som SOLVIT, ved at tilskynde til en mere generel indførelse af den bedste grænseoverskridende skattepraksis og ved at tilskynde til et bedre samarbejde mellem især skattemyndigheder og skatteydere for at sikre, at skatteyderne har tilstrækkelige oplysninger om deres rettigheder og forpligtelser.

Foranstaltning 5

Oprettelse af en "informationsplatform for køretøjer" med henblik på at lette anerkendelsen af synsrapporter, så det bliver lettere og sikrere for borgerne at rejse til et andet EU-land

Direktiv 2014/45/EU om periodisk teknisk kontrol med motorkøretøjer og påhængskøretøjer dertil trådte i kraft den 3. april 2014[135]. Inden for rammerne af "pakken om synsrapporter" vedtog man to andre direktiver: Direktiv 2014/46/EU om registreringsdokumenter for motorkøretøjer, som indebærer, at data om indregistrerede køretøjer opbevares i et elektronisk register, og at tilladelsen til at benytte et motorkøretøj, der udgør en umiddelbar risiko for trafiksikkerheden,

suspenderes, og direktiv 2014/47/EU om syn ved vejsiden af erhvervskøretøjer, hvor der oprettes risikoprofiler for de erhvervsdrivende, sikres bedre regulering af syn ved vejsiden (hvor man også udelukker enhver forskelsbehandling på grund af chaufførens nationalitet eller landet, hvor køretøjet er indregistreret), og som omfatter kontroller af sikringen af lasten ved vejsiden.

Foranstaltning 6

Oprettelse af en "informationsplatform for køretøjer" med henblik på at lette anerkendelsen af synsrapporter, så det bliver lettere og sikrere for borgerne at rejse til et andet EU-land

Beskæftigelsesgraden for handicappede er lav (i øjeblikket omkring 48 %), og en tredjedel af dem risikerer at blive fattige. Handicappede står ligeledes over for praktiske problemer, når de rejser til et andet EU-land, f.eks. fordi deres handicapkort eller status ikke altid anerkendes. Derfor fremlagde Kommissionen projektet med et europæisk handicapkort for at støtte den gensidige anerkendelse af status som handicappet. I en målrettet undersøgelse (2010) dokumenterede Academic Network of European Disability Experts mangfoldigheden af de ydelser, der tilbydes i medlemsstaterne i henhold til forskellige kriterier for tilskudsberettigelse.

I første omgang stillede Kommissionen 1,5 mio. EUR til rådighed for medlemsstaterne og iværksatte en indkaldelse af projekter i 2015 for at lette udformningen af et gensidigt anerkendt europæisk handicapkort og de hertil knyttede fordele[136]. Kommissionen yder også økonomisk støtte til de 15 deltagende medlemsstater og har iværksat forskellige faser for kortet. Otte lande ansøgte om deltagelse i projektet og blev udvalgt: Belgien, Cypern, Estland, Finland, Italien, Malta, Slovenien og Rumænien. Projektet gik i gang i februar 2016 og skal vare 18 måneder.

EU's handicapkort, som får et fælles udseende, skal sikre lige adgang til visse specifikke ydelser, navnlig inden for kultur, fritid, idræt og transport. De EU-lande, der deltager i systemet, vil gensidigt anerkende kortet på et frivilligt grundlag. Kortet ændrer ikke ved de nationale tilskudskriterier eller -regler. Medlemsstaterne bevarer deres mulighed for at beslutte, hvem der er berettiget til kortet, i henhold til deres nationale definition af handicap og til at fastlægge udstedelsesproceduren.

Foranstaltning 7

Fremme af handicappedes mobilitet i EU ved i 2014 at støtte udviklingen af et gensidigt anerkendt europæisk handicapkort, som giver lige adgang i EU til visse særrettigheder (primært inden for transport, turisme, kultur og fritid)

Den 27. november 2013 vedtog Kommissionen en pakke med fem foranstaltninger, der yderligere skal styrke borgernes proceduremæssige garantier i straffesager. De tre direktiver, som Kommissionen foreslog, blev vedtaget i 2016:

- Direktivet om uskyldsformodning fastsætter fælles standarder for dette princip og retten til at være til stede ved retssagen[137].

- Direktivet om særlige retssikkerhedsmæssige garantier for børn i straffesager vil medføre en betydelig forbedring af de europæiske standarder for retspleje for mindreårige[138].

- Direktivet om retshjælp vil sikre, at retten til adgang til en advokat er en effektiv ret, også for personer, der ikke har råd til en advokat, navnlig i de tidlige faser af proceduren, hvor mistænkte afhøres af politiet[139].

Medlemsstaterne er i gang med gennemførelsen.

Kommissionen vedtog ligeledes to henstillinger om retssikkerhed for sårbare voksne, der er mistænkt i straffesager (2013/C 738/02) og om retshjælp i straffesager (2013/C 378/03).

Foranstaltning 8

Forslag til en pakke af instrumenter med henblik på yderligere at styrke borgernes proceduremæssige rettigheder, når de er mistænkt eller tiltalt i straffesager, under

I november 2013 foreslog Kommissionen en forbedring af den europæiske småkravsprocedure med henblik på at sikre en bedre beskyttelse af og information til unionsborgere, der stadig oplever problemer i forbindelse med onlinehandel[140].

Den nye forordning blev vedtaget ved slutningen af 2015 og træder i kraft i juli 2017[141] og udvider anvendelsesområdet for den europæiske småkravsprocedure til krav med en værdi på op til 5 000 EUR. Disse og andre ændringer vil gøre den europæiske småkravsprocedure til et hurtigere og billigere redskab til håndhævelse af forbrugerrettigheder og til grænseoverskridende gældsinddrivelse.

Foranstaltning 9

hensyntagen til børns og udsatte borgeres særlige situation
Revision af den europæiske småkravsprocedure med henblik på at gøre det lettere at afgøre tvister vedrørende køb i et andet EU-land

Via sin bevidstgørelseskampagne om forbrugerrettigheder[142] informerede Kommissionen borgerne om deres rettigheder i henhold til EU's forbrugerlovgivning og om, hvor de kan finde flere oplysninger, rådgivning eller hjælp i tilfælde af spørgsmål eller problemer (Dit Europa-portalen[143], ECC-Net osv.). Kampagnen kørte fra foråret 2014 til marts 2016 og sigtede mod at øge forbrugernes generelle viden om de forbrugerrettigheder, som de nyder i hele EU. Der var særligt fokus på direktivet om forbrugerrettigheder[144], direktivet om urimelig handelspraksis[145], direktivet om urimelige kontraktvilkår[146] og direktivet om forbrugerkøb og garantier[147].

Foranstaltning 10

Udvikling af en model for onlinevisning af nøglekrav med henblik på at gøre oplysningerne om digitale produkter mere overskuelige og lettere at sammenligne og lancering af en særlig oplysningskampagne i hele EU om forbrugerrettigheder

Kommissionen lancerer et e-uddannelsesværktøj om retten til fri bevægelighed i EU. Dette værktøj er udviklet i samarbejde med medlemsstaterne og bliver tilgængeligt på alle EU-sprog. Det skal hjælpe sagsbehandlere, der spiller en central rolle for håndhævelse af unionsborgernes ret til fri bevægelighed, navnlig lokale myndigheder, til en bedre forståelse af rettigheder og pligter i forbindelse med unionsborgernes ret til fri bevægelighed og dermed forbedre den praktiske anvendelse af EU-reglerne. Denne bedre anvendelse bør mindske de problemer, som unionsborgere og deres familier støder på i forbindelse med deres opholdsret, retten til sociale ydelser, forskelsbehandling, adgang til uddannelse osv., når de tager til et andet EU-land for at bo.

De lokale myndigheder vil kunne erhverve og teste deres viden om rettighederne og procedurerne for fri bevægelighed i EU-retten, herunder direktiv 2004/38/EF. Medlemsstaterne kan tilføje oplysninger, som de finder relevante, vedrørende den nationale omsætning og gennemførelse af reglerne.

Foranstaltning 11

Gennemførelse af foranstaltninger, som sikrer, at lokale forvaltninger får de værktøjer, de skal bruge for at få overblik over unionsborgernes ret til fri bevægelighed

Kommissionen lancerede et onlineværktøj[148] på sit centrale Europa-websted for at vejlede borgerne til den mest hensigtsmæssige tjeneste med henblik på at hjælpe dem med at løse deres problem. Dette kan enten være på EU-niveau (EU's assistancetjenester eller institutioner), på nationalt eller lokalt niveau[149].

Det nye værktøj er nu klar, således at man kan reagere på borgernes konkrete behov eller spørgsmål. Borgerne kan f.eks. få rådgivning om, hvordan de får en offentlig myndighed i et andet EU-land til at respektere deres EU rettigheder, ret til social sikring (inklusive familieydelser, sundhedsydelser i nødsituationer, pensioner) og opholdsrettigheder, om anerkendelse af deres faglige kvalifikationer, indregistrering af deres motorkøretøjer og ombytning af deres førerbeviser. Borgerne kan også få oplysninger om deres forbrugerrettigheder[150], få hjælp, hvis

de udsættes for forskelsbehandling, få at vide, hvordan de klager over urimelig behandling fra et EU-organs side, anmelde en overtrædelse af EU-retten begået af nationale myndigheder eller få konsulær bistand, når de befinder sig i et tredjeland, hvor deres eget land ikke har nogen diplomatisk repræsentation[151]. I 2015 havde webstedet 11 079 besøgende, hvilket er en stigning på 86,6 % i forhold til året før.

Kommissionen tilbyder allerede brugervenlige oplysninger på flere sprog om unionsborgeres rettigheder[152] og bestræber sig på at gøre det nemmere at finde oplysninger på dens hjemmesider og hjælpe borgerne med at forstå, hvad den laver. Den er i øjeblikket i færd med at gennemføre sit program for digital transformation[153], hvor den søger at præsentere relevante oplysninger på en brugervenlig måde.

Foranstaltning 12 (1)

Etablering af brugervenlig vejledning på det centrale Europa-websted med henblik på at gøre det mere overskueligt og lettere for borgerne at finde ud af, hvem de skal henvende sig til for at få deres rettigheder håndhævet. Fremme af unionsborgernes bevidsthed om deres rettigheder som

I 2014 udsendte Kommissionen en håndbog med titlen "*Did you know? 10 EU rights at a glance*"[154] og en ny og ajourført udgave af sin brochure "*Dit Europa, dine rettigheder*" på alle EU's officielle sprog for at øge borgernes viden og bevidsthed om deres rettigheder som unionsborgere[155]. Disse publikationer er blevet distribueret til et bredt publikum, bl.a. via Kommissionens repræsentationskontorer og Europe Direct-informationscentrene. De forklarer på et læsevenligt sprog nogle af unionsborgernes specifikke rettigheder såsom muligheden for at returnere fejlbehæftede varer, som man har bestilt online, hvordan man opnår lave roamingafgifter eller får kompensation, hvis ens fly bliver aflyst. Der beskrives situationer fra det virkelige liv, bl.a. deltagelse i valg til Europa-Parlamentet og lokale valg, borgere, der udtrykker deres mening, og borgere, der udøver deres ret til fri bevægelighed, deres ret til at modtage nødvendig behandling i et hvilket som helst EU-land samt deres rettigheder som forbrugere og rejsende. De forklarer også, hvordan man kan kontakte EU på sit eget sprog og få oplysninger og hjælp om sine EU-rettigheder.

Foranstaltning 12 (2)

unionsborgere, herunder deres valgrettigheder, ved på Europadagen i maj 2014 at lancere en håndbog, som præsenterer disse EU-rettigheder i et klart og enkelt sprog

Fem medlemsstater (Danmark, Irland, Cypern, Malta og Det Forenede Kongerige) har i øjeblikket regler, der betyder, at borgerne kan fortabe deres stemmeret ved nationale valg, udelukkende fordi de har udøvet deres ret til fri bevægelighed i EU. Mens medlemsstaterne under EU-traktaterne selv kan fastlægge, hvem der nyder godt af retten til at stemme ved nationale valg, kan fortabelse af stemmeret have en negativ indvirkning på retten til fri bevægelighed i EU.

Den 29. januar 2014 vedtog Kommissionen en henstilling[156], hvori den opfordrede de pågældende medlemsstater til at give de af deres statsborgere, der udnytter deres fri bevægelighed, ret til at bevare deres stemmeret ved nationale valg, hvis de fortsat udviser interesse for det politiske liv i deres land, herunder ved at ansøge om at forblive på valglisterne. Kommissionen anbefalede også, at disse medlemsstater informerer deres borgere rettidigt og korrekt om betingelserne og de praktiske ordninger for bevarelsen af deres stemmeret ved nationale valg. Den fører fortsat nøje tilsyn med situationen i disse medlemsstater.

Foranstaltning 12 (3)

Forslag til konstruktive løsninger, der sætter unionsborgere, som lever i et andet EU-land, i stand til fuldt ud at deltage i EU's demokratiske liv, og som lader dem beholde deres valgret ved nationale valg i deres oprindelsesland

Kommissionen finansierer og medfinansierer produktion eller formidling af multimedieprodukter (radio, tv, internet osv.) gennem europæiske medier – samtidig med at den fuldt ud overholder radio- og tv-selskabernes redaktionelle uafhængighed – i partnerskab med radio- og tv-selskaber såsom Euronews på flere sprog. Den producerer og formidler også europæiske programmer på seks forskellige sprog og finansierer tidsskrifter om EU-temaer.

Slutnoter

1. Offentlig høring om unionsborgerskab, fælles værdier, rettigheder og demokratisk deltagelse, iværksat af Kommissionen den 14.9.2015 (Offentlig høring om unionsborgerskab 2015), http://ec.europa.eu/justice/citizen/document/files/2015_public_consultation_booklet_en.pdf.

2. Flash Eurobarometer 430 – European Union Citizenship – Oktober 2015 ("2015 EB om unionsborgerskab").

3. Flash Eurobarometer 431 – Electoral Rights – November 2015 ("2015 EB om valgret").

4. Fælles høring for Europa-Parlamentet og Kommission den 15.3.2016 om unionsborgerskab i praksis: vores fælles værdier, rettigheder og demokratisk deltagelse; se også konferencen om unionsborgerskab og retfærdighed, som blev afholdt af det luxembourgske formandskab den 14.-15.9.2015 med bistand fra Kommissionen, http://www.eu2015lu.eu/en/agenda/2015/09/14-15-conf-cjue-citoyens/index.html. Se også konferencen om borgerskab, som Kommissionen og Regionsudvalget afholdt i Oviedo, september 2016: http://ec.europa.eu/newsroom/just/item-detail.cfm?item_id=34851

5. Dette omfatter klager og anmodninger om oplysninger fra civilsamfundets organisationer samt borgere, også inden for rammerne af Dit Europa-portalen, der fik sin forespørgsel nummer 210 000 i december 2016.

6. Ifølge Standard EB om unionsborgerskab fra foråret 2016 ("2016 Standard EB on EU citizenship") ligger følelsen af EU-borgerskab på sit næsthøjeste niveau siden 2010, på 66 % i alt (67 % i foråret 2015), 70 % blandt personer under 50 og 77 % blandt personer på 25 år og derunder.

7. Jean-Claude Juncker, en ny begyndelse for Europa: min dagsorden for beskæftigelse, vækst, retfærdighed og demokratisk forandring (politiske retningslinjer for den næste Europa-Kommission).

8. Jean-Claude Juncker, tale om Unionens tilstand 2016: Hen imod et bedre Europa — et Europa, der beskytter, styrker og forsvarer sine borgere, værdier og interesser (Strasbourg, 14.9.2016).

9. Rapport om unionsborgerskab 2013 (COM(2013) 269 final).

10. Se bilaget til denne rapport for en fuldstændig redegørelse for de foranstaltninger, der er gennemført siden 2013.

11. 87 % er bevidst om denne status, og 78 % ved, hvordan den opnås: 2015 EB om unionsborgerskab.

12. 2016 standard EB om unionsborgerskab.

13. 2015 EB om unionsborgerskab. 42 % føler sig rimeligt eller meget velorienteret om deres rettigheder (en stigning på 6 procentpoint siden 2012 EB om unionsborgerskab).

14. Idem. 72 % ved, at unionsborgere, når de opholder sig uden for EU, har ret til at søge hjælp på et hvilket som helst EU-lands ambassade, hvis deres eget land ikke har nogen ambassade i landet. Men 75 % tror fejlagtigt, at de også har ret til at anmode om denne hjælp, når de opholder sig i et andet EU-land.

15. 2016 standard EB om unionsborgerskab.

16. Artikel 20, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF).

17. 2015 EB om unionsborgerskab. 26 % af respondenterne føler sig ikke tilstrækkeligt velinformerede om, hvad de skal gøre, hvis deres rettigheder ikke overholdes. Dette er en lille forbedring sammenlignet med 2012. Se også punkt 11 i bilaget.

18. 60 eksperter på "Dit Europa" arbejder hver dag med at besvare spørgsmål og yde rådgivning på almindeligt sprog om personlige EU-rettigheder på alle 24 officielle EU-sprog.

19. For at forbedre de oplysninger, der i øjeblikket tilbydes via Dit Europa-portalen, er der desuden planer om at udnytte potentialet i rådgivningsdatabasen på Dit Europa, som indeholder 210 000 svar.

20. Se https://e-justice.europa.eu/home.do?action=home.

21. europa.eu har omkring 400 mio. besøg om året og er et af verdens største domæner. Projektet Digital Transformation blev sat i gang i 2013 for at give Europa-webstedet en fuldstændig overhaling, som ventes afsluttet i 2017.

22. F.eks. de specialiserede organer, der er oprettet i henhold til direktivet om arbejdstagerrettigheder (direktiv 2014/54/EU om foranstaltninger til fremme af arbejdstagernes udøvelse af deres ret til fri bevægelighed (EUT L 128 af 30.4.2014, s. 8-14)), som bestemt vil bidrage til at øge bevidstheden blandt EU's arbejdstagere (herunder arbejdssøgende) og deres familiemedlemmer, private og offentlige arbejdsgivere, offentlige myndigheder, arbejdsmarkedets parter, NGO'er, andre interessenter og befolkningen i almindelighed om EU-rettens indvirkning på arbejdstagernes fri bevægelighed. Disse organer er bl.a. ansvarlige for at levere oplysninger om revisionsprocedurer og andre former for særlig bistand til arbejdstagere og deres familiemedlemmer.

23. SOLVIT er et netværk af nationale myndigheder, der samarbejder om at finde uformelle, udenretlige og gratis løsninger på borgeres problemer.

24. Jean-Claude Juncker, tale om Unionens tilstand 2016. Se også: Meddelelse fra Kommissionen om støtte til forebyggelse af radikalisering, der fører til voldelig ekstremisme (COM(2016) 379 final).

25. Artikel 2 i traktaten om Den Europæiske Union.

26. Offentlig høring om EU-borgerskab i 2015.

27. Erklæring om fremme af medborgerskab og de fælles værdier frihed, tolerance og ikke-forskelsbehandling gennem uddannelse, ST 8965/15.

28. 78 % af respondenterne, som afgav svar i forbindelse med den offentlige høring om unionsborgerskab i 2015, forventer, at de lokale og regionale myndigheder spiller en større rolle i denne forbindelse.

29. EU-arbejdsplan for ungdom for 2016-2018 (EUT C 417 af 15.12.2015, s. 1-15).

30. http://eacea.ec.europa.eu/llp/comenius/comenius_etwinning_en.php.

31. https://europa.eu/youth/volunteering_en.

32. http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-16-3062_en.htm.

33. Forordning 1381/2013 om oprettelse af et program for rettigheder, ligestilling og unionsborgerskab for perioden 2014 til 2020 (EUT L 354 af 28.12.2013, s. 62-72).

34. Dette beløb dækker aktiviteter til udvikling, identificering og fremme af udveksling og formidling af bedste praksis, der anvendes over hele EU på lokalt/regionalt/nationalt niveau med henblik på at fremme mobile unionsborgeres vellykkede inklusion og deltagelse i det civile og politiske liv i værtsmedlemsstaten (f.eks. gennem kvikskranker med informationstjenester rettet mod nyankomne, ved at fremme deltagelsen i lokale valg for unionsborgere, der kommer fra andre medlemsstater osv.).

35. Se undersøgelsen, som Europa-Parlamentet offentliggjorde for nylig: European Implementation Assessment, Europe for Citizens Programme (2014–2020), PE 581.418, s. 4.

36. Der ydes f.eks. allerede støtte til netværk af byer og projekter i civilsamfundet, der giver borgerne mulighed for konkret deltagelse i EU's politiske beslutningstagning.

37. Dette omfatter, at borgerne skal have nemmere adgang til relevante oplysninger på webstedet om konsulær beskyttelse og fremme af bevidstheden om værdien af europæiske identitetspapirer og rejsedokumenter. Dette vil også bygge videre på andre EU-finansierede aktiviteter, herunder gennem REC-programmet, for at nå ud til unge via forskellige kanaler, inklusive nye medier.

38. http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-16-3062_en.htm

39. 2015 EB om valgret.

40. COM(2015) 206 final.

41. 87 % af deltagerne i disse dialoger sagde, at de ville stemme ved valg til Europa-Parlamentet (rapport fra Kommissionen, Borgerdialoger – et bidrag til udviklingen af et europæisk offentligt rum (COM(2014) 173 final).

42. 2015 EB om valgret.

43. Ifølge 2015 EB om unionsborgerskab identificerer størstedelen af respondenterne deres stemmeret ved valg til Europa-Parlamentet (67 %) og lokale valg (54 %) korrekt. Selvom disse tal er højere end i 2007, er graden af bevidsthed om disse rettigheder faldet en smule siden 2012.

44. For underrepræsenterede og/eller sårbare grupper som handicappede. Se også undersøgelsen fra EU's agentur om grundlæggende rettigheder fra oktober 2010 om retten til politisk deltagelse for personer med psykiske lidelser og personer med mentale handicap.

45. 2015 EB om valgret. Ifølge den offentlige høring om unionsborgerskab i 2015 gav 21 % af respondenterne udtryk for, at de oplevede problemer med at udøve deres stemmeret, når de boede i et andet EU-land.

46. Kommissionens henstilling 2013/142/EU om en mere demokratisk og effektiv gennemførelse af valget til Europa-Parlamentet (EUT L 79 af 21.3.2013, s. 29-32); og Mod mere demokratiske valg til Europa-Parlamentet (COM(2014) 196 final)).

47. Europa-Parlamentets beslutning af 11. november 2015 om reform af valgloven i Den Europæiske Union (P8_TA(2015)0395 – 2015/2035(INL)).

48. Dette forslag behandles i øjeblikket i Rådet.

49. http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-3929_en.htm

50. Kommissionens første foreløbige rapport om gennemførelsen af pilotprojekter og forberedende foranstaltninger (2016).

51. Se http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/opportunities/rec/topics/rec-rppi-evot-ag-2016.html

52. Årligt kollokvium om grundlæggende rettigheder, 2016.

53. Offentlig høring om EU-borgerskab i 2015.

54. COM(2015) 192 final.

55. COM(2015) 627 final.

56. Mere end otte ud af 10 respondenter, som afgav svar i forbindelse med den offentlige høring om unionsborgerskab i 2015, mente, at unionsborgere fra andre EU-lande burde have mulighed for at være medlem af en kommunes udøvende organ, mens respondenterne, som afgav svar på EB 2015 om valgret, var delt i dette spørgsmål.

57. 64 % af respondenterne, som afgav svar i forbindelse med EB 2015 om unionsborgerskab, fandt det berettiget, at borgerne skulle erhverve retten til at stemme ved nationale valg.

58. 67 % af respondenterne, som afgav svar i forbindelse med EB 2015 om unionsborgerskab, anså det for uberettiget, at borgerne mister deres stemmeret ved nationale valg i deres oprindelsesland.

59. Henstilling om følgerne af, at unionsborgere fortaber deres valgret, når de udøver deres ret til fri bevægelighed (2014/53/EU, EUT L 32 af 1.2.2014, s. 34-35).

60. Disse eksempler på bedste praksis vil ligeledes vedrøre redskaber til e-demokrati, ordninger for teleafstemning (f.eks. elektronisk afstemning) og grænseoverskridende adgang til politisk information, og vil stræbe efter at forbedre den lave valgdeltagelse.

61. Der er tale om en øget europæisering af hverdagen for en større andel af de europæiske borgere, end man almindeligvis antager. F.eks. er det mere end 50 % af unionsborgerne, der "kommunikerer regelmæssigt pr. telefon, internet, brev eller e-mail med familie og/eller venner i udlandet", "har besøgt mindst én anden EU-medlemsstat inden for de seneste to år", "ser tv på et andet sprog end deres modersmål" eller føler sig "fortrolige med mindst ét andet EU-land" (det EU-finansierede forskningsprojekt EUCROSS).

62. http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Migration_and_migrant_population_statistics

63. Standard EB fra efteråret 2016 om unionsborgerskab. "Fri bevægelighed for personer, varer og tjenester inden for EU" topper listen over EU's mest positive resultater for 56 % af respondenterne foran "fred mellem EU's medlemsstater". Derudover går 81 % af europæerne ind for "fri bevægelighed for EU-borgere, som kan bo, arbejde, studere og drive forretning overalt i EU". Størstedelen af de adspurgte støtter fri bevægelighed i alle lande.

64. 2015 EB om unionsborgerskab. 71 % er enige i udsagnet om, at fri bevægelighed for personer i EU overordnet set er en fordel for økonomien i deres land. Ved den offentlige høring om unionsborgerskab i 2015 mente et stort flertal af respondenterne også, at det at flytte til et andet EU-land indebærer kulturel mangfoldighed, fremmer gensidig forståelse og giver specifik viden og specifikke færdigheder.

65. Dette fremgår f.eks. af klagerne til SOLVIT og Dit Europa.

66. I 2014 omhandlede langt størstedelen af de problemer, som de borgere, der benyttede SOLVIT, var udsat for, social sikring efterfulgt af problemer vedrørende fri bevægelighed. Se http://ec.europa.eu/internal_market/scoreboard/performance_by_governance_tool/solvit/index_en.htm

67. 73 % af respondenterne, som afgav svar i forbindelse med den offentlige høring om unionsborgerskab i 2015, sagde, at deres vigtigste informationskilde, før de flyttede til et andet EU-land, var offentlige myndigheders websteder, herunder regionale og lokale myndigheder i det pågældende land.

68. Forordning (EU) 2016/589 af 13. april 2016 om et europæisk arbejdsformidlingsnet (Eures), arbejdstageres adgang til mobilitetstjenester og øget integrering af arbejdsmarkederne (EUT L 107 af 22.4.2016, s. 1-28).

69. Offentlig høring om unionsborgerskab i 2015 og offentlig høring om den fælles digitale portal i 2016.

70. COM(2015) 0192 final.

71. Såsom f.eks. Dit Europa, kvikskranker, produktkontaktpunkter og kontaktpunkter for byggevarer.

72. EU's handlingsplan for e-forvaltning 2016-2020 indeholder foranstaltninger til afprøvning af kun-en-gang-princippet (COM(2016) 179 final). Se også forordning (EU) 910/2014 af 23. juli 2014 om elektronisk identifikation og tillidstjenester til brug for elektroniske transaktioner på det indre marked (EUT L 257 af 28.8.2014, s. 73-114).

73. Offentlige myndigheder genbruger kun de oplysninger om borgere eller virksomheder, som de råder over, uden at spørge på ny i 48 % af tilfældene.

74. Forordning (EU) 2016/1191 af 6. juli 2016 om fremme af den frie bevægelighed for borgere gennem en forenkling af kravene vedrørende fremlæggelse af visse offentlige dokumenter i Den Europæiske Union (EUT L 200 af 26.7.2016, s. 1-136).

75. De har to et halvt år til dette efter dens ikrafttræden den 15.8.2016.

76. Det skønnede antal på 16 mio. internationale familier er stigende.

77. Forordning (EU) nr. 650/2012 af 4. juli 2012 om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser vedrørende arv, og om accept og fuldbyrdelse af officielt bekræftede dokumenter vedrørende arv og om indførelse af et europæisk arvebevis (EUT L 201 af 27.7.2012, s. 107-134).

78. Rådets forordning (EU) 2016/1103 af 24. juni 2016 om indførelse af et forstærket samarbejde på området for kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i sager vedrørende formueforholdet mellem ægtefæller (EUT L 183 af 8.7.2016, s. 1-29), og Rådets forordning (EU) 2016/1104 af 24. juni 2016 om indførelse af et forstærket samarbejde på området for kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i sager vedrørende de formueretlige virkninger af registrerede partnerskaber (EUT L 183 af 8.7.2016, s. 30-56).

79. I henhold til forordningerne har medlemsstaterne 30 måneder til at gennemføre alle nødvendige foranstaltninger, således at internationale par kan nyde godt af forordningernes bestemmelser.

80. COM(2016) 411 final.

81. Ifølge den offentlige høring om unionsborgerskab i 2015 var de fleste respondenter flyttet til et andet EU-land af arbejdsrelaterede årsager (66 %). Et tilsvarende antal respondenter (64 %) var flyttet til et andet EU-land med henblik på studier eller volontørophold.

82. Offentlig høring om EU-borgerskab i 2015.

83. Idem.

84. Direktiv 2013/55/EU af 20. november 2013 om ændring af direktiv 2005/36/EF om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer og forordning (EU) nr. 1024/2012 om det administrative samarbejde ved hjælp af informationssystemet for det indre marked (EUT L 354 af 28.12.2013, s. 132-170).

85. http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/themes/2015/regulated_professions_20151126.pdf

86. Sygeplejersker, fysioterapeuter, farmaceuter, ejendomsmæglere og bjergførere.

87. Inden for rammerne af projektet for elektronisk udveksling af socialsikringsoplysninger udvikles der et system, der vil gøre disse udvekslinger mulige.

88. Direktiv 2014/92/EU af 23. juli 2014 om sammenlignelighed af gebyrer i forbindelse med betalingskonti, flytning af betalingskonti og adgang til betalingskonti med basale funktioner (EUT L 257 af 28.8.2014, s. 214-246).

89. Handicappede kan også støde på problemer med at få adgang til banktjenester. Kommissionens forslag til en europæisk retsakt om tilgængelighed fra 2015 har til formål at forbedre tilgængeligheden af produkter og tjenester ved at harmonisere kravene i EU (COM(2015) 615 final).

90. Grønbog om finansielle tjenesteydelser i detailleddet (COM(2015) 630 final).

91. COM(2015) 421 final.

92. Og kun hver 10. er bevidst om, at der er oprettet nationale kontaktpunkter, der leverer oplysninger til patienter om deres rettigheder og om kvalitets- og sikkerhedsspørgsmål.

93. COM(2013) 587 final.

94. Perceptions and expectations, fight against terrorism and radicalisation, special European Parliament Eurobarometer on Europeans in 2016 (juni 2016).

95. COM(2015) 185 final.

96. Gennemførelse af den europæiske dagsorden om sikkerhed for at bekæmpe terrorisme og bane vejen for en effektiv og ægte sikkerhedsunion, COM(2016) 230 final.

97. COM(2016) 7 final.

98. COM(2016) 731 final.

99. COM(2016) 790 final.

100. Rapport om unionsborgerskab fra 2013.

101. Øge sikkerheden i en verden med mobilitet – forbedret informationsudveksling i forbindelse med terrorbekæmpelse og stærkere ydre grænser (COM(2016) 602 final) og COM(2016) 790 final.

102. Hvilket garanteres i artikel 20, stk. 2, litra c), og artikel 23, stk. 2, TEUF.

103. Direktiv (EU) 2015/637 om koordinations- og samarbejdsforanstaltninger for at lette konsulær beskyttelse af ikkerepræsenterede unionsborgere i tredjelande og om ophævelse af afgørelse 95/553/EF (EUT L 106 af 20.4.2015, s. 1-13).

104. Udstedelsen af nødrejsedokumenter er i praksis den hyppigste form for bistand, som medlemsstaterne yder til ikkerepræsenterede unionsborgere (mere end 60 % af tilfældene).

105. Afgørelse truffet af repræsentanterne for medlemsstaternes regeringer, forsamlet i Rådet af 25. juni 1996 (EUT L 168 af 6.7.1996, s. 4-11).

106. Ligeledes i lyset af ikrafttrædelsen af artikel 23, stk. 2, TEUF, og direktiv 2015/637/EU.

107. EU-reglerne om konsulær beskyttelse (artikel 20, stk. 2, litra c), og artikel 23 i TEUF samt direktiv (EU) 2015/637) gælder kun uden for EU.

108. Direktiv 2012/29/EU om minimumsstandarder for ofre for kriminalitet med hensyn til rettigheder, støtte og beskyttelse og om erstatning af Rådets rammeafgørelse 2001/220/RIA (EUT L 315 af 14.11.2012, s. 57-73).

109. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/36/EU af 5. april 2011 om forebyggelse og bekæmpelse af menneskehandel og beskyttelse af ofrene herfor, og om erstatning af Rådets rammeafgørelse 2002/629/RIA (EUT L 101 af 15.4.2011, s. 1-11).

110. Special Eurobarometer 449 – Gender-based violence – November 2016.

111. http://europa.eu/rapid/press-release_STATEMENT-16-3945_en.htm

112. Special Eurobarometer 437 – Discrimination in the EU in 2015 – October 2015.

113. COM(2008) 426 final.

114. Europæerne tillægger dette meget stor betydning. 76 % mener, at afhjælpning af forskelsbehandling af kønnene bør være en prioritering – Special Eurobarometer 428 – gender equality - March 2015.

115. SWD(2015) 278 final.

116. I den årlige vækstundersøgelse, der blev vedtaget for nylig, fokuserer man i høj grad på forskelle i beskæftigelse og aflønning mellem kønnene, og disse spørgsmål var også i høj grad til stede i årets landerapporter i det europæiske semester og i de landespecifikke henstillinger.

117. COM(2016) 710 final.

118. Kvinders arbejdssituation påvirkes stadig langt mere end mænds, når de bliver forældre, idet mange kvinder, navnlig mødre, enten er ansat i job, der ligger under deres kvalifikationsniveau, eller slet ikke er i beskæftigelse. Ifølge statistikker fra Eurostat lå kvindernes tilstedeværelse på arbejdsmarkedet på 63,5 % i 2014, hvilket er 11,5 % under Europa 2020-målet for den samlede beskæftigelsesgrad på 75 % for mænd og kvinder.

119. Tallene for den manglende sociale accept af denne gruppe er alarmerende (65 % af respondenterne ville føle sig tilpas (54 % godt tilpas, 11 % ligeglade) ved at have en bøsse, en lesbisk eller en biseksuel i det højeste folkevalgte politiske embede, mens 21 % gav udtryk for, at de ville føle sig dårligt tilpas ved dette) http://ec.europa.eu/justice/discrimination/files/thematic_factsheet_lgbt_en.pdf

120. http://ec.europa.eu/europe2020/index_en.htm

121. I Kommissionens rapport fra 2016, hvor den vurderer gennemførelsen af EU's ramme for nationale strategier for integration af romaer og Rådets henstilling om effektive foranstaltninger til integration af romaer i medlemsstaterne, fremlægger den sine prioriterede foranstaltninger på området, som omfatter en aktiv indsats for at sikre den fuldstændige håndhævelse af lovgivning til bekæmpelse af forskelsbehandling, støtte til medlemsstaternes indsats for integration af romaer samt fremme af deltagelse og dialog mellem alle interessenter på europæisk niveau.

122. Eurobarometer Special rapport – Discrimination in the EU 2012.

123. http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/news/eu-egovernment-report-2015-shows-online-public-services-europe-are-smart-could-be-smarter

124. Future-proofing e-Government for a Digital Single Market, Final insight-rapport: juni 2015, s. 65. Vedrørende tilgængeligheden af offentlige organers websteder og mobilapplikationer se også: https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/web-accessibility

125. COM(2016) 790 final.

126. Se Jean-Claude Junckers politiske retningslinjer.

127. Forordning (EF) nr. 883/2004 af 29. april 2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger, EUT L 166 af 30.4.2004, s. 1-123, og Forordning (EF) nr. 987/2009 af 16. september 2009 om de nærmere regler til gennemførelse af forordning (EF) nr. 883/2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger, EUT L 284 af 30.10.2009, s. 1-42; COM(2016)815 final.

128. Rådets henstilling af 10. marts 2014 om en kvalitetsramme for praktikophold (EUT C 88 af 27.3.2014, s. 1-4).

129. http://euxtra.com/en/2012/05/22/your-first-eures-job/

130. Undersøgelse til støtte for udarbejdelse af en konsekvensanalyse af EU's politiske initiativer vedrørende identitets- og opholdsattester med henblik på at fremme udøvelsen af retten til fri bevægelighed.

131. COM(2016)790 final.

132. http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/common/publications/studies/study_cross_border_tx_obstacles_final_report.pdf

133. http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/common/publications/studies/study_compliance_cts_final_report.pdf

134. http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation/individuals/expert_group/index_en.htm

135. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/45/EU af 3. april 2014 om periodisk teknisk kontrol med motorkøretøjer og påhængskøretøjer dertil og om ophævelse af direktiv 2009/40/EF (EUT L 127 af 29.4.2014, s. 51-128).

136. VP/2015/012 Indkaldelse af forslag om støtte til nationale projekter for et gensidigt anerkendt europæisk handicapkort og de tilknyttede fordele. http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=629

137. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/343 af 9. marts 2016 om styrkelse af visse aspekter af uskyldsformodningen og retten til at være til stede under retssagen i straffesager (EUT L 65 af 11.3.2016, s. 1-11), som trådte i kraft den 31.3.2016.

138. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/800 af 11. maj 2016 om retssikkerhedsgarantier for børn, der er mistænkte eller tiltalte i straffesager (EUT L 132 af 21.5.2016, s. 1-20), som trådte i kraft den 10.6.2016.

139. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/1919 af 26. oktober 2016 om retshjælp til mistænkte og tiltalte i straffesager og til eftersøgte i sager angående europæiske arrestordrer (EUT L 297 af 4.11.2016, s. 1-8), som trådte i kraft den 24.11.2016.

140. Under den offentlige høring om unionsborgerskab i 2012 blev det fremhævet, at hver fjerde respondent støder på problemer i forbindelse med onlinehandel.

141. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2015/2421 af 16. december 2015 om ændring af forordning (EF) nr. 861/2007 om indførelse af en europæisk småkravsprocedure og forordning (EF) nr. 1896/2006 om indførelse af en europæisk betalingspåkravsprocedure blev offentliggjort i Den Europæiske Unions Tidende den 24.12.2015 (EUT L 341 af 24.12.2015, s. 1-13).

142. http://ec.europa.eu/justice/newsroom/consumer-marketing/events/140317_en.htm

143. http://europa.eu/youreurope/citizens/consumers/index_en.htm

144. Direktiv 2011/83/EU af 25. oktober 2011 om forbrugerrettigheder (EUT L 304 af 22.11.2011, s. 64-88).

145. Direktiv 2005/29/EU af 11. maj 2005 om virksomheders urimelige handelspraksis over for forbrugerne på det indre marked (EUT L 149 af 11.6.2005, s. 22-35).

146. Direktiv 93/13/EØF af 5. april 1993 om urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler (EFT L 95 af 21.4.1993, s. 29-34).

147. Direktiv 99/44/EF af 25. maj 1999 om visse aspekter af forbrugerkøb og garantier i forbindelse hermed (EFT L 171 af 7.7.1999, s. 12-16).

148. http://ec.europa.eu/your-rights/help/individuals/

149. En af borgernes muligheder for at løse problemer er gennem effektiv mægling eller andre alternative tvistbilæggelsesmetoder. Mæglingsdirektivet skaber en EU-ramme, der giver unionsborgere mulighed for fuldt ud at drage nytte af mægling som et middel til at få bilagt deres tvister, uanset om de er af handelsretlig eller familieretlig art (direktiv 2008/52/EF af 21. maj 2008 om visse aspekter af mægling på det civil- og handelsretlige område (EUT L 136 af 24.5.2008, s. 3-8)). I 2016 vedtog Kommissionen en rapport om anvendelsen af dette direktiv (COM(2016) 542 final).

150. Køb af varer/tjenester i det land, hvor borgeren bor, køb af varer/tjenester i et andet EU-land, udenretlige klager over en bank, et forsikringsselskab, en investeringsfond osv., foretage/modtage betalinger i udlandet inden for EU eller udenretlige tvister om varer, der er købt online.

151. F.eks. hvis passet mistes eller stjæles, i tilfælde af alvorlige ulykker, sygdom eller død eller alvorlig kriminalitet, anholdelse eller varetægtsfængsling, hjælp i nødsituationer/hjemrejse.

152. http://europa.eu/youreurope/citizens/index_da.htm

153. http://ec.europa.eu/ipg/basics/web_rationalisation/index_en.htm Programmet vil gradvist blive gennemført ved slutningen af 2017.

154. http://ec.europa.eu/justice/citizen/files/10_eu_rights_en.pdf

155. http://bookshop.europa.eu/en/your-europe-your-rights-pbKM0214968/

156. Om følgerne af, at unionsborgere fortaber deres valgret, når de udøver deres ret til fri bevægelighed (COM(2014) 391 final).

SÅDAN FÅR MAN FAT I PUBLIKATIONER FRA EU

Gratis publikationer:

- et eksemplar: via EU Bookshop (http://bookshop.europa.eu);

- flere eksemplarer eller plakater/kort:
  hos Den Europæiske Unions repræsentationer (http://ec.europa.eu/represent_da.htm)
  hos delegationerne i ikke-EU-lande (http://eeas.europa.eu/delegations/index_da.htm)
  ved at kontakte Europe Direct (http://europa.eu/europedirect/index_da.htm)
  eller ringe på 00 800 6 7 8 9 10 11 (frikaldsnummer fra overalt i EU) (*).

  (*) Oplysningerne er gratis ligesom de fleste opkald (nogle operatører, telefonbokse eller hoteller kan dog kræve penge for opkaldet).

Betalingspublikationer:
via EU Bookshop (http://bookshop.europa.eu).

DS-01-17-052-CS-N

ec.europa.eu/justice

Publikationskontoret

ISBN 978-92-79-65280-6
doi:10.2838/953174